

SPRÁVA O SOLVENTNOSTI A FINANČNOM STAVE POISŤOVNE

Správa určená pre verejnosť

Podľa stavu k 31.12.2016

Obsah

1.	Úvod	3
2.	Činnosť a výkonnosť	4
2.1.	Činnosť	4
2.2.	Výkonnosť v oblasti upisovania	6
2.3.	Výkonnosť v oblasti investícií	10
2.4.	Výkonnosť v oblasti iných činností	10
3.	Systém správy a riadenia	11
3.1.	Všeobecné informácie o systéme správy a riadenia	11
	Počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje správa sa nevyskytla žiadna významná zmena v systéme správy a riadenia, ktorá by mala na podnik významný dosah.	12
3.1.1.	Zásady odmeňovania	12
3.2.	Požiadavky týkajúce sa odbornosti a vhodnosti	13
3.3.	Systém riadenia rizík poisťovne	13
3.3.1.	Opis systému riadenia rizika	13
3.3.2.	Funkcia riadenia rizika	15
3.4.	Vlastné posúdenia rizika a solventnosti	16
3.5.	Systém vnútornej kontroly	17
3.6.	Funkcia vnútorného auditu	18
3.7.	Aktuárska funkcia	19
3.8.	Zverenie výkonu činnosti	19
4.	Rizikový profil	21
4.1.	Upisovacie riziko	22
4.1.1.	Riziko životného poistenia	24
4.1.2.	Riziko neživotného poistenia	24
4.1.3.	Riziko zdravotného poistenia	25
4.2.	Trhové riziko	26
4.3.	Kreditné riziko	30
4.4.	Riziko likvidity	31
4.5.	Operačné riziko	32
4.6.	Iné významné riziká	34
4.7.	Ostatné informácie	35
5.	Oceňovanie pre účely solventnosti	36
5.1.	Oceňovanie aktív	36
5.2.	Technické rezervy poisťovne	39
5.2.1.	Ocenenie na účely solventnosti	39
5.2.2.	Oceňovanie podľa účtovnej závierky	46
5.3.	Iné záväzky	48
5.4.	Alternatívne metódy oceňovania	49
5.5.	Ďalšie informácie	49
6.	Riadenie kapitálu	50
6.1.	Vlastné zdroje	50
6.2.	Vysvetlenie materiálnych rozdielov vo vlastnom kapitály	51
6.3.	Základné vlastné zdroje klasifikácia podľa tried	52
6.4.	Kapitálová požiadavka na solventnosť a minimálna kapitálová požiadavka	52
6.5.	Rozdiely medzi štandardným vzorcom a použitými vnútornými modelmi	55
6.6.	Dodržiavanie minimálnej kapitálovej požiadavky a zásadné nedodržanie kapitálovej požiadavky	55

1. Úvod

Správa o solventnosti a finančnom stave poisťovne za rok 2016 je správou pripravenou pre verejnosť v súlade s európskymi legislatívnymi požiadavkami pre Solventnosť II vyplývajúcimi zo zákona o poisťovníctve č. 39/2015 a implementácie Delegovaného nariadenia Komisie 2015/35.

Táto správa poskytuje preukazné informácie o finančnom stave a výkonnosti poisťovne v oblasti upisovania a investícií, vnútornej kontrole, systéme správy a riadenia, o smeroch vývoja rizikového profilu poisťovne, oceňovania technických rezerv a iných finančných položiek, riadení kapitálu a zhodnotení pozície kapitálovej primeranosti.

Stratégia ČSOB poisťovne a.s. (ďalej len „poisťovňa“) sa začína ambíciou byť: zameraný na zákazníka, udržateľný a ziskový trhový hráč pre zákazníkov, akcionárov a zamestnancov.

Naším poslaním je byť organizáciou zameranou na zákazníka, čo znamená neustále budovať dôveru u zákazníkov, ponúkať výhodné produkty a služby a minimalizovať úsilie zákazníkov, byť proaktívny a pozeráť sa do budúcnosti.

Naša hodnota stojí na štyroch pilieroch:

1. ponúkame skupinové riešenia prostredníctvom bankového poistenia,
2. zariadenosť kolegov – ponúkať zákazníkom vynikajúce poradenstvo, a poskytovať dotyk ľudskosti v digitálnom svete,
3. poskytujeme skvelú skúsenosť s likvidáciou poistných udalostí, čo je základnou požiadavkou zákazníkov na poisťovňu,
4. ponúkať našim externým partnerom zlepšovanie služieb, s cieľom zaistenia hladkej a výhodnej spolupráce.

Keď sa pozeráme na naše strategické a kritické faktory úspechu, na najvyššom mieste sú naši ľudia. Ich rozvoj podporujú školiace programy súvisiace s našou stratégiou a s našimi výkonnostnými cieľmi. Ďalším rozhodujúcim faktorom úspechu je riadenie nákladov, ktoré investujeme do zjednodušenia procesov a automatizácie, aby sme znížili náklady. Naše štyri obchodne piliere sú našimi strategickými faktormi úspechu, ktoré umožňujú náš program digitalizácie a inovácie.

Náš cieľ je byť atraktívnou investíciou pre našich akcionárov a takisto veľmi odporúčaným zamestnávateľom.

ČSOB Poisťovňa a.s. implementovala:

- ✓ požiadavky solventnosti a kapitálovej primeranosti, kedy ukazovateľ solventnosti je na úrovni 301%, minimálna kapitálová požiadavka je 100%,
- ✓ požiadavky nastavenia systému správy a riadenia,
- ✓ má nízky rizikový profil,
- ✓ požiadavky na oceňovanie pre účely solventnosti podľa pravidiel vyžadovaných reguláciou,
- ✓ efektívny systém riadenia kapitálu podľa pravidiel vyžadovaných reguláciou.

2. Činnosť a výkonnosť

2.1. Činnosť

ČSOB Poistovňa, a.s. (ďalej „Spoločnosť“), IČO 31 325 416, IČ DPH SK 2020 851 767, bola založená dňa 1. januára 1992 a následne zapísaná do obchodného registra dňa 9. júna 1992. Povolenie k vykonávaniu poisťovacej činnosti ako univerzálna poisťovňa získala dňa 4. septembra 1995. Sídlo spoločnosti je: Vajnorská 100/B, 831 04 Bratislava.

Spoločnosť vykonáva nasledovné aktivity:

ČSOB Poistovňa, a.s., je univerzálna poisťovňa, ktorá poskytuje širokú škálu poistných produktov. Je oprávnená vykonávať poisťovaciu činnosť v oblasti životného, neživotného a úrazového poistenia. Zameriava sa nielen na poistenie bežných potrieb občanov, ale aj na poistenie podnikateľov, ich majetku, podnikateľských rizík a zodpovednosti za škody. Kvalitné služby poskytuje aj veľkým priemyselným a obchodným organizáciám. Poisťovňa má licenciu na uzatváranie sprostredkovateľských zmlúv s fyzickými i právnickými osobami na území SR na činnosť dojednávania poistenia v rozsahu povolenia udeleného Ministerstvom financií SR.

Orgán dohľadu: Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava

Orgán dohľadu nad skupinou: Nationale Bank van België
De Berlaimontlaan 14
1000 Brussel
Belgické kráľovstvo

Externý audítor: PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o.
Karadžičova 2
815 32 Bratislava
Slovensko
Tel.: +421 2 59 350 111

Základné imanie: 27 816 488,2 EUR

Počet akcií: 1 676

Akcionár: KBC Insurance NV,
3000 Leuven,
Professor Roger Van Overstraetenplein 2,
Belgicko.
KBC Insurance NV vlastní 100% podiel od 18. 4. 2008.

Členstvo v skupine:

ČSOB Poistovňa, a.s. je členom skupiny KBC

Skupina KBC patrí medzi najvýznamnejších hráčov na belgickom bankovom trhu a zároveň medzi najvýznamnejšie finančné inštitúcie v strednej a východnej Európe. Zastúpenie má aj v ďalších krajinách a regiónoch sveta. Svoje služby poskytuje najmä retailovým klientom, ale aj malým a stredným podnikateľom a privátnej klientele. Jej cieľom je upevňovať pozíciu na domácom trhu v Belgicku, ako aj na štyroch kľúčových trhoch v strednej a východnej Európe, ktorými sú Slovensko, Česko, Maďarsko a Bulharsko.

Predmet činnosti:

Významné skupiny činností sú v rámci neživotného poistenia najmä poistenie proti požiaru a iným majetkovým škodám, poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a ostatné poistenie motorových vozidiel. V rámci životného poistenia sú najvýznamnejšie investičné životné poistenie a poistenie s podielom na zisku, a v zdravotnom poistení je to hlavne poistenie zabezpečenia príjmu.

Geografické pôsobenie: Slovenská republika

Počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje správa sa nevyskytla významná činnosť ani iná udalosť, ktorá by mala na podnik významný dosah.

2.2. Výkonnosť v oblasti upisovania

Výkaz ziskov a strát zostavený podľa Medzinárodných štandardov finančného výkazníctva v znení prijatom EÚ, ktorý je uvedený v Účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2016, je uvedený v Tabuľke 2.1.

Tabuľka 2-1: Výkaz ziskov a strát podľa účtovnej závierky

	2015	2016
(tis. Eur)		
Predpis poistného	80 761	83 840
Poistné postúpené zaistovateľom	-1 763	-1 912
Čisté zaslúžené poistné	78 998	81 928
Výnosy z finančných aktív	6 975	6 704
Prijaté provízie a poplatky	304	347
Ostatné výnosy	169	228
Zisk z predaja a precenenia finančných aktív a zníženie hodnoty finančných aktív	2 575	3 307
Výnosy spolu	89 021	92 514
Poistné plnenia	-52 387	-45 946
Podiel zaistovateľa na poistných plneniach	85	356
Zmena stavu rezerv na poistné plnenia	-28	155
Podiel zaistovateľa na rezervách na poistné plnenia	292	49
Čisté poistné plnenia	-52 038	-45 386
Zmena stavu ostatných rezerv z poistenia	1 459	-6 481
Platené provízie a poplatky z poistenia	-7 523	-8 355
Zisk z prepočtu cudzích mien	64	-2
Ostatné prevádzkové náklady	-20 763	-20 414
(Tvorba)/Rozpustenie opravných položiek a odpis aktív	-228	-179
Náklady spolu	-79 029	-80 817
Zisk pred zdanením	9 992	11 697
Daň z príjmov splatná	-2 422	-2 133
Daň z príjmov odložená	171	-691
Zisk po zdanení	7 741	8 873
Iný komplexný výsledok:		
Položky, ktoré môžu byť preklasifikované do výkazu ziskov a strát:		
Precenenie finančných aktív k dispozícii na predaj	-2 005	359
Daň z príjmov vzťahujúca sa k preceneniu finančných aktív k dispozícii na predaj	441	-79
Iný komplexný výsledok po zdanení	-1 564	280
Celkový komplexný výsledok za účtovné obdobie	6 177	9 153

Poistovňa vykázala za rok 2016 zisk po zdanení na úrovni 8 873 tis. Eur a zisk pred zdanením na úrovni 11 697 tis. Eur. Zisk pred zdanením za rok 2016 je väčší o 1 705 tis. Eur, čo je spôsobené najmä nárastom čistého zaslúženého poistného, ziskom z predaja aktív, nižšími poistnými plneniami, a udržaním ostatných nákladov.

Detail a ďalšie komentáre je možné nájsť v Poznámkach k účtovným výkazom za rok 2016.

Súhrnné informácie o výkonnosti poisťovne v oblasti upisovania spolu a ich rozdelenie na životné a neživotné poistenie a významné skupiny činnosti podľa výkazu S.05.01.02 sa nachádzajú v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka 2-2: Výkonnosti poisťovne v oblasti upisovania

(tis. Eur)	Celkom	Životné poistenie	Neživotné poistenie
<u>Predpísané poistné</u>			
Brutto - priama činnosť	85 506	47 988	37 518
Podiel zaistovateľov	1 941	148	1 793
Netto	83 565	47 840	35 725
<u>Zaslúžené poistné</u>			
Brutto - priama činnosť	83 905	47 832	36 073
Podiel zaistovateľov	1 912	141	1 771
Netto	81 994	47 691	34 303
<u>Náklady na poistné plnenia</u>			
Brutto - priama činnosť	45 096	33 414	11 682
Podiel zaistovateľov	405	424	-18
Netto	44 690	32 990	11 700
<u>Zmena stavu ostatných technických rezerv</u>			
Brutto - priama činnosť	6 480	6 488	-8
Podiel zaistovateľov	0	0	0
Netto	6 480	6 488	-8
<u>Vzniknuté náklady</u>	27 610	8 850	18 760
<u>Ostatné náklady</u>	2 092	157	1 934
<u>Náklady celkom</u>	29 702	9 007	20 694
Total	1 122	-794	1 917

Poisťovňa dosiahla výsledok výkonnosti v oblasti upisovania 1 122 tis. Eur. Tento výsledok neobsahuje výkonnosť v oblasti investícií a ostatný výsledok, ktorý je uvedený nižšie.

V porovnaní s účtovnou závierkou je vysvetlený rozdiel:

- ✓ v predpísanom poistnom, kedy vo výkaze pre účely solventnosti nie je zahrnutá rezerva na poistné budúcich období,
- ✓ v čistom zaslúženom poistnom 66 tis Eur je spôsobený zahrnutím poistného pre poistné zmluvy iba investičného charakteru, t.j. bez rizika poistenia,
- ✓ v čistých nákladoch na poistné plnenia menej o 696 tis. Eur zahrnutím plnenia pre poistné zmluvy iba investičného charakteru, t.j. bez rizika poistenia, a nezapočítaním nákladov na likvidáciu, ktoré sú súčasťou rezervy na poistné plnenie (tzv. ULAE),
- ✓ v nákladoch započítaním nákladov na likvidáciu, ktoré sú súčasťou rezervy na poistné plnenie (tzv. ULAE),
- ✓ ostatné náklady obsahujú ostatné položky ako je 8% odvod z poistného, atď.

Porovnanie s výsledkom z roku 2015 nie je dostupné.

Tabuľka 2-3: Skupina činností pre: záväzky vyplývajúce z neživotného poistenia a zaistenia

Skupina činností pre: záväzky vyplývajúce z neživotného poistenia a zaistenia	Poistenie zabezpečenia príjmu	Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla	Ostatné poistenie motorových vozidiel	Námorné, letecké a dopravné poistné	Poistenie proti požiaru a iným majetkovým škodám	Poistenie všeobecnej zodpovednosti	Asistenčné služby	Rôzne finančné straty	Spolu neživotné poistenie a zaistenie
Predpísané poistné									
Brutto - priama činnosť	5 943	10 186	4 369	145	13 307	2 056	1 265	248	37 518
Podiel zaistovateľov	2	239	77	4	1 243	229	0	0	1 793
Netto	5 941	9 947	4 292	141	12 064	1 827	1 265	248	35 725
Zaslúžené poistné									
Brutto - priama činnosť	5 949	9 703	4 092	142	12 736	1 983	1 225	243	36 073
Podiel zaistovateľov	2	239	77	4	1 226	223	0	0	1 771
Netto	5 947	9 464	4 015	138	11 510	1 760	1 225	243	34 303
Náklady na poistné plnenia									
Brutto - priama činnosť	1 986	3 330	2 463	-10	3 105	631	170	8	11 682
Podiel zaistovateľov	0	-13	-1	0	39	-1	-42	0	-18
Netto	1 986	3 343	2 464	-10	3 066	632	212	8	11 700
Zmena stavu ostatných technických rezerv									
Brutto - priama činnosť	0	0	-2	0	-5	-1	0	0	-8
Podiel zaistovateľov									
Netto	0	0	-2	0	-5	-1	0	0	-8
Vzniknuté náklady	3 407	4 560	1 972	106	6 606	1 171	723	216	18 760
Čiastkový výsledok upisovania	554	1 561	-419	42	1 843	-42	290	19	3 851
Ostatné náklady									1 934
Náklady celkom									20 694
Total									1 917

Výsledok výkonnosti v oblasti upisovania je 1 917 tis. Eur pre neživotné poistenie pre všetky skupiny činnosti za rok 2016.

Výsledok výkonnosti v oblasti upisovania pre najvýznamnejšie skupiny činností v neživotnom poistení:

- poistenie proti požiaru a iným majetkovým škodám s výsledkom 1 843 tis. Eur
- poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla 1 561 tis. Eur
- poistenie zabezpečenia príjmu 554 tis. Eur

Tabuľka 2-4: Skupina činnosti pre: záväzky vyplývajúce zo životného poistenia

Skupina činnosti pre: záväzky vyplývajúce zo životného poistenia	Zdravotné poistenie	Poistenie s podielom na zisku	Index-linked a unit-linked poistenie	Ostatné životné poistenie	Anuity z poistných zmlúv neživotnom poistení zo zdravotného poistenia	Anuity z poistných zmlúv neživotnom poistení okrem zdravotného poistenia	Spolu životné poistenie
<u>Predpísané poistné</u>							
Brutto	2 506	12 851	26 167	4 318	1 655	491	47 988
Podiel zaistovateľov	0	0	0	69	68	12	148
Čisté predpísané poistné	2 506	12 851	26 167	4 249	1 588	479	47 840
<u>Zaslúžené poistné</u>							
Brutto	2 486	12 853	26 164	4 292	1 569	468	47 832
Podiel zaistovateľov	0	0	0	69	60	12	141
Čisté zaslužené poistné	2 486	12 853	26 164	4 223	1 509	456	47 691
<u>Náklady na poistné plnenia</u>							
Brutto	440	12 349	20 399	373	-197	50	33 414
Podiel zaistovateľov	0	0	0	423	2	-1	424
Čisté náklady na poistné plnenia	440	12 349	20 399	-50	-198	51	32 990
<u>Zmena stavu ostatných technických rezerv</u>							
Brutto	312	600	6 509	-933	0	0	6 488
Podiel zaistovateľov	0	0	0	0	0	0	0
Čistá zmena ostatných rezerv	312	600	6 509	-933	0	0	6 488
<u>Vzniknuté náklady</u>	921	3 109	2 526	1 108	937	250	8 850
<u>Čiastkový výsledok upisovania</u>	813	-3 205	-3 270	4 098	770	155	-637
<u>Ostatné náklady</u>							1 763
<u>Náklady celkom</u>							10 613
<u>Total</u>							-2 400

Výsledok výkonnosti v oblasti upisovania životného poistenia je mínus 2 400 tis. Eur pre životné poistenie pre všetky skupiny činnosti za rok 2016.

Výsledok výkonnosti v oblasti upisovania pre najvýznamnejšie skupiny činností v životnom poistení:

- investičné životné poistenie mínus 3 270 tis. Eur,
- poistenie s podielom na zisku mínus 3 205 tis. Eur,
- ostatné životné poistenie 770 tis. Eur.

Výsledok z upisovania musí byť ešte doplnený o výsledok z investícií, kedy je potrebné doplniť pripísaný výnos klientom 3 814 tis. z dôvodu investičných garancií pre technickú úrokovú mieru, ktorá je súčasťou technických rezerv.

2.3. Výkonnosť v oblasti investícií

Výkonnosť v oblasti investícií¹ a jej vplyv na hospodársky výsledok poisťovne v roku 2016 boli príjmy vo výške 6 710 tis. Eur z úrokových výnosov a 392 tis. Eur z realizácie z odpredaja dlhopisov. Po započítaní investičných nákladov za úschovu, správu a riadenie portfólia vo výške 331 tis. Eur a 3 814 tis. Eur, ktoré boli pripísané klientom poisťovne, sa dosiahol výsledok z investícií 2 957 tis. Eur.

Tabuľka 2-5: Príjmy a náklady podľa tried aktív za rok 2016

Trieda aktív	2016			
	Príjmy		Náklady	
	Úroky	Realizácie z predaja	Poplatky za správu a riadenie	Investície pripísané klientom
Dlhopisy	6 610	392	-331	-3 814
Termínované depozitá	98	0		
Bežné účty	2	0		
Zmenky	0	0		
Spolu	6 710	392	-331	-3 814
Čistá výkonnosť z investícií				2 957

Výsledok bol primárne vedený úrokovými výnosmi z fixných aktív. V priebehu roka 2016 taktiež došlo k predaju pozícií s kladným dopadom na hospodársky výsledok vo výške 392 tis. Predaje cenných papierov boli vykonané v dôsledku zhoršenia kreditného ratingu ich emitentov, a tak v súlade s investičnou stratégiou a rizikovými limitmi ČSOB Poisťovne došlo k ich odpredaju. Nové investície a reinvestície do cenných papierov za rok 2016 boli realizované v hodnote 10.1 mil.

Poisťovňa k 31.12.2016 nemá a v súčasnosti ani neplánuje investície do sekuritizovaných aktív.

2.4. Výkonnosť v oblasti iných činností

Poisťovňa eviduje ako významný príjem a náklad zisk z predaja a precenenia finančných aktív a zníženie hodnoty finančných aktív vo výške 3 307 tis. Eur, prijaté provízie a poplatky 347 tis. Eur a ostatné výnosy 228 tis. Eur počas roka 2016, ktoré neboli zahrnuté do výsledku z upisovania alebo z investícií.

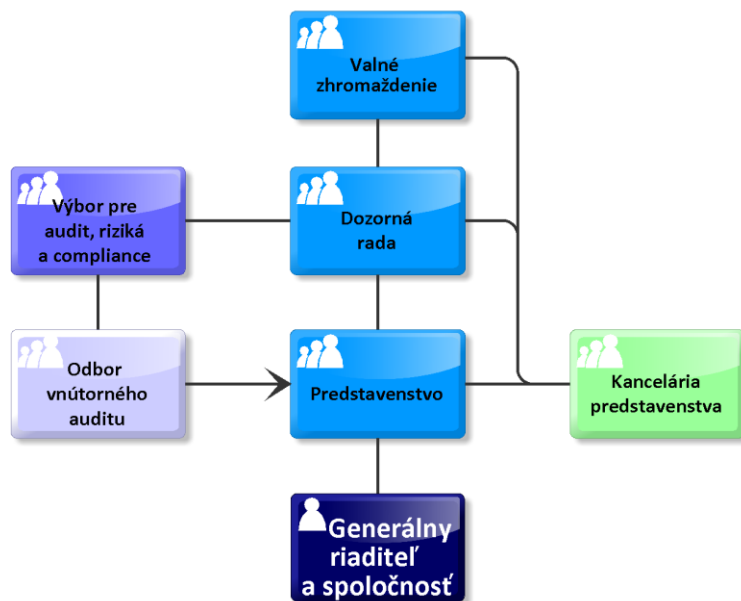
¹ Do investícií boli zahrnuté aktíva kryjúce technické rezervy životného a neživotného poistenia ako aj portfólio vlastných zdrojov poisťovne.

3. Systém správy a riadenia

3.1. Všeobecné informácie o systéme správy a riadenia

Orgány spoločnosti sú:

- Valné zhromaždenie
- Dozorná rada
- Predstavenstvo

Členovia predstavenstva poisťovne k 31. decembru 2016 sú nasledovní:

Martin Daller	predseda
Vladimír Šošovička	člen
Andrea Baumgartnerová	člen

Členovia dozornej rady poisťovne k 31. decembru 2016 sú nasledovní:

Johan Daemen	predseda
Marek Nezveda	člen
Rastislav Nemeček	člen

Valné zhromaždenie

Valné zhromaždenie je najvyšším orgánom spoločnosti. Do jeho pôsobnosti patrí rozhodovanie o:

- zmene Stanov,
- zvýšení a znížení základného imania,
- zlúčení, splynutí, rozdelení alebo zmene spoločnosti na inú právnu formu,
- zrušení spoločnosti likvidáciou,
- vymenovaní likvidátora spoločnosti,
- voľbe a odvolaní členov dozornej rady spoločnosti (ďalej len "dozorná rada") s výnimkou členov dozornej rady volených zamestnancami,

- g) schválení riadnej, mimoriadnej, prípadne konsolidovanej účtovnej závierky, rozdelení zisku alebo vysporiadání straty vrátane určenia výšky tantiém a dividend,
- h) ďalších záležitostiach, ktoré Stanovy spoločnosti a právne predpisy zverujú do pôsobnosti valného zhromaždenia,
- i) schválení a odvolaní audítora na overenie účtovnej závierky.

Spôsob zvolávania, rokovania, rozhodovania valného zhromaždenia je upravený v Stanovách spoločnosti.

Dozorná rada

Dozorná rada je najvyšší kontrolný orgán spoločnosti. Dohliada na výkon pôsobnosti predstavenstva a uskutočňovanie podnikateľskej činnosti poisťovne. Dozorná rada volí a odvoláva členov predstavenstva. Pôsobnosť, spôsob rokovania a rozhodovania dozornej rady je upravený v Stanovách spoločnosti.

Predstavenstvo

Predstavenstvo je štatutárnym orgánom spoločnosti. Predstavenstvo je oprávnené konať vo všetkých veciach spoločnosti a pred všetkými orgánmi v mene poisťovne.

Predstavenstvo riadi činnosť poisťovne a rozhoduje o všetkých veciach spoločnosti s výnimkou tých vecí, ktoré podľa zákona a Stanov spoločnosti patria do pôsobnosti valného zhromaždenia alebo dozornej rady spoločnosti.

Predstavenstvo deleguje v rozsahu vymedzenom Organizačným poriadkom časť svojej právomoci na generálneho riaditeľa poisťovne.

Pôsobnosť, spôsob zvolávania, rokovania a rozhodovania predstavenstva je upravený v Stanovách spoločnosti.

Organizačná štruktúra

Spoločnosť riadi generálny riaditeľ v súčinnosti s vrchnými riaditeľmi. Tieto osoby sú vedúcimi zamestnancami v priamej riadiacej pôsobnosti predstavenstva.

V rámci ústredia sú najvyššou organizačnou jednotkou vrchné riaditeľstvá, ktoré sa ďalej členia na divízie, odbory a oddelenia.

Samostatné postavenie má organizačná jednotka – odbor vnútorného auditu.

Obchodné miesta sú začlenené v priamej riadiacej pôsobnosti príslušného vrchného riaditeľa zodpovedného za obchod, vrátane bankopoistenia a priameho predaja.

Výbory poisťovne

Výbory sú účelovo zamerané odborné skupiny určené na prerokovávanie dôležitých otázok týkajúcich sa kľúčových zámerov a oblastí napr.: zmierňovanie rizík, alebo schvaľovanie nových produktov, atď. Na čele výboru je člen predstavenstva alebo predstavenstvom menovaný zamestnanec alebo fyzická osoba, ktorej voľba je upravená v štatúte príslušného výboru. Predseda výboru zodpovedá za činnosť výboru a pokiaľ sa nemôže zúčastniť zasadania výboru, je zastúpený stanoveným zástupcom.

Počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje správa sa nevyskytla žiadna významná zmena v systéme správy a riadenia, ktorá by mala na podnik významný dosah.

3.1.1. Zásady odmeňovania

Poisťovňa uplatňuje politiku odmeňovania, ktorá je v súlade so stratégiou spoločnosti a stratégiou riadenia rizík.

Fixné a variabilné odmeňovanie ako aj poskytovanie nepeňažných benefitov je nastavené tak, aby bolo motivujúce a konkurencieschopné.

3.2. Požiadavky týkajúce sa odbornosti a vhodnosti

Požiadavky na odbornosť a dôveryhodnosť osôb, ktoré skutočne riadia poisťovňu alebo vykonávajú iné kľúčové funkcie upravuje vnútorný predpis poisťovne, ktorého legislatívny základ tvorí smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II), v ktorom sa prihliada aj na opatrenie Národnej banky Slovenska č. 1/2016 o predkladaní výkazov, hlásení, prehľadov a iných správ poisťovňou.

Tabuľka 3-1: Vymedzenie základných pojmov

Osoby, ktoré skutočne riadia poisťovňu
a) členovia Predstavenstva
b) vedúci zamestnanci určení Predstavenstvom
Osoby vykonávajúce kľúčové funkcie
a) funkcia riadenia rizík
b) aktuárska funkcia
c) funkcia zaistovania zhody s predpismi (Compliance)
d) funkcia vnútorného auditu

Osoby, ktoré skutočne riadia poisťovňu a osoby, ktoré vykonávajú kľúčové funkcie musia po celý čas vykonávania svojej funkcie spĺňať požiadavky odbornej spôsobilosti, dobrej povesti a bezúhonnosti, zároveň si musia po celý čas vykonávania svojej funkcie dopĺňať svoje odborné vedomosti a znalosti.

3.3. Systém riadenia rizík poisťovne

3.3.1. Opis systému riadenia rizika

Riadenie rizík je kľúčovou časťou strategického riadenia poisťovne, tvorí ho koordinovaný súbor činností, ktoré môžu mať vplyv na schopnosť poisťovne dosiahnuť svoje ciele.

Koncepcia riadenia rizík opisuje výkon riadenia rizík na nepretržitej báze pre celú poisťovňu a je založená na stratégii rizík, ktorá stanovuje ciele, mandát a ambíciu poisťovne v súvislosti s riadením rizík, podľa rozhodnutia predstavenstva. Koncepcia ako taká je jediným vstupným bodom pre všetky dokumenty o procese riadenia rizík v poisťovni.

Koncepcia riadenia rizík pozostáva:

- ✓ zo základných štandardov, koncepcií a nástrojov, ktoré sa vzťahujú na všetky typy rizík,
- ✓ z koncepcií riadenia rizika pre špecifické riziká,
- ✓ z integrovanej koncepcie riadenia rizík, ktorá popisuje, ako integrovať všetky informácie týkajúce sa rôznych typov rizík tak, aby sa zabezpečil prehľad o celkovom rizikovom profile poisťovne.

Konečným cieľom koncepcie riadenia rizík je zaviesť efektívny proces riadenia rizika v poisťovni.

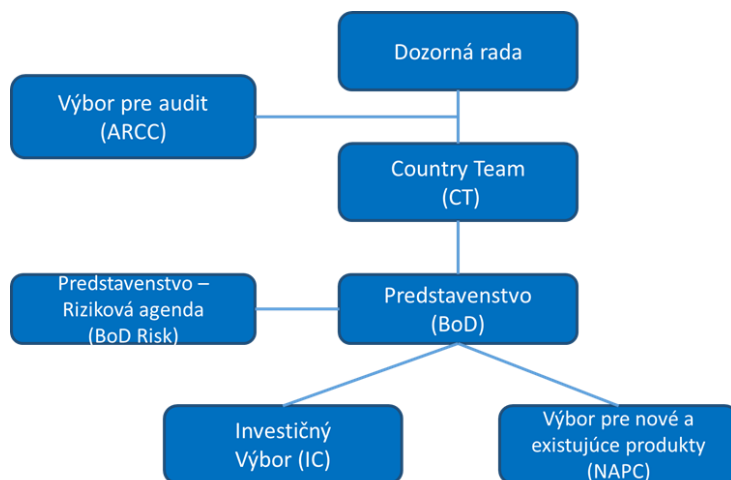
Všeobecne použiteľné prvky platné pre všetky typy rizík sú popísané v Zastrešujúcej koncepcii riadenia rizík. Riadenie rizík v poisťovni je organizované na základe typov rizík. To sa odzrkadľuje v špecifických koncepciách riadenia rizika, pričom každá z nich má vypracované špeciálne konkrétne opatrenia, metódy, nástroje, ktoré sú najvhodnejšie pre konkrétny typ rizika.

V poisťovni je zavedený **systém riadenia podnikového rizika**, ktorý pozostáva z niekoľkých kľúčových komponentov:

Organizačné riadenie spoločnosti: cieľom je zabezpečiť, aby predstavenstvo a vedenie zaviedli náležité efektívne procesy v organizácii a vnútorné kontroly na meranie a riadenie rizika v celej poisťovni.

Systém riadenia rizík tvoria nasledovné výbory:

- **Zasadnutie predstavenstvo** – najvyšší rozhodovací orgán maximálne zodpovedný za riadenie rizík,
- **Zasadnutie predstavenstvo so zameraním na riadenie rizík** – slúži ako výbor pre riadenie rizík, a riadi procesy vlastného posúdenia rizík a solventnosti poisťovne,
- **Výbor pre odmeňovanie** – plní úlohy vyplývajúce z regulácie,
- **Výbor pre audit, riziká a compliance** – rieši otázky interného auditu, compliance a rizika,
- **Investičný výbor** – program činnosti: trhové, investičné a úverové riziká portfólií aktív, monitorovanie výkonu poistných fondov – riadi úverové a trhové riziko v rámci vlastného posúdenia rizík a solventnosti poisťovne,
- **Výbor pre nové a aktívne produkty** – program činnosti: schvaľovanie nových produktov a ich zmien, významných zmien procesov a vlastného posúdenia rizík a solventnosti pre nové produkty a ich zmeny,
- **Klub pre upisovanie** – program činnosti: schvaľuje výnimky v procese upisovania rizika neživotného poistenia malých a stredných podnikov,
- **Doménový výbor pre riadenie projektov** – program činnosti: prioritizácia projektov, kontrola projektových rozpočtov, riešenie a eskalácia problémov projektového portfólia
- **TERM, MCS, RMC** – program činnosti: výbory zriadené pre riadenie rizika v IT oblasti.

Členovia výborov, agenda, frekvencia rokovaní a ich kompetencie sú definované v štatútoch pre každý výbor samostatne.

Tri línie obrany proti riziku: 1. obranná línia je líniový manažment, 2. obranná línia je funkcia riadenia rizika, funkcia compliance a aktuárska funkcia, 3. obranná línia je funkcia interného auditu. Úlohy a zodpovednosti sú popísané v Zastrešujúcej koncepcii riadenia rizika.

Líniový manažment: vykonáva integrované činnosti vrátane riadenia rizika v rámci prvej línie obrany, riadi najmä rozvoj obchodu, riadenie a tvorbu produktov a cenotvorbu produktov, správu a likvidáciu poistných udalostí.

Riadenie portfólia: súhrn činností, kde sa monitoruje celkové vystavenie riziku a jeho riadenie vrátane koncentrácie rizika oproti schváleným limitom akceptovateľnosti rizika.

Prenos rizika: súhrn činností vedúcich k zmierňovaniu príliš vysokého rizika nad úroveň prijateľnosti rizika pre spoločnosť (hlavne prostredníctvom zaistného programu alebo frontingových zmlúv).

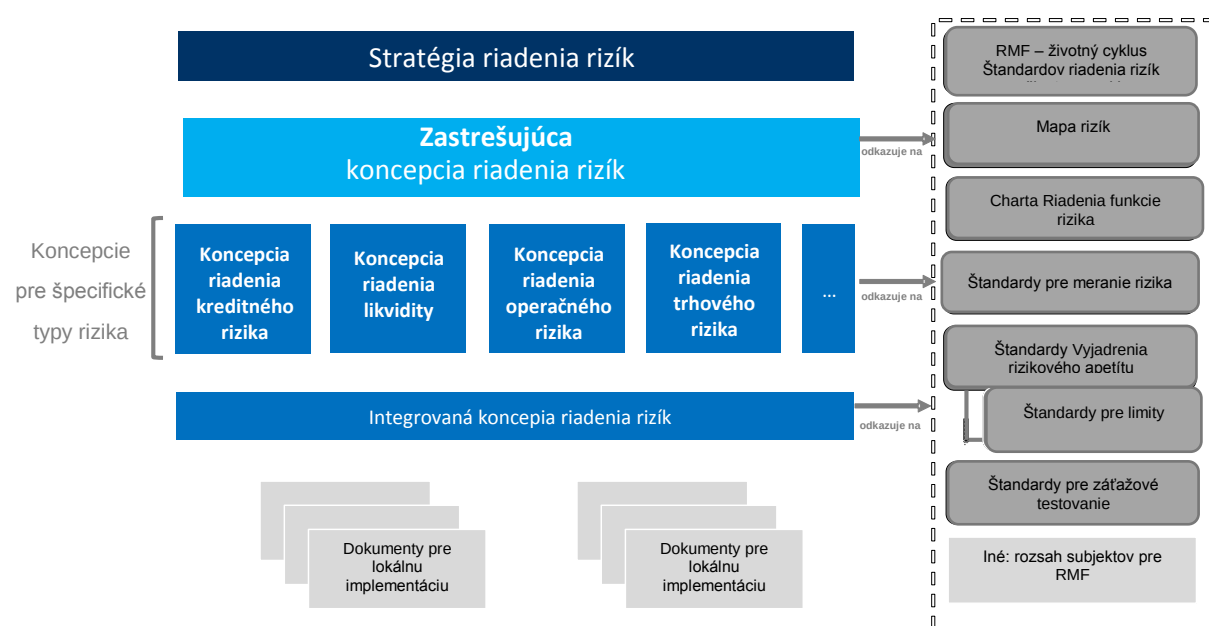
Analýza rizika: súhrn činností smerujúcich k meraniu výšky rizika, analýzy rizika a reportovania s cieľom kvantifikovať alebo vyhodnotiť rizikovú angažovanosť.

Zdroje dát a technologické zdroje: Počas posledných päť rokov boli zrealizované významné investície do IT a dátových infraštruktúr, s cieľom zabezpečiť procesy reportovania. Infraštruktúra pre výpočet kapitálu je rozsiahla a tvoria ju interné IT aplikácie, zdroje dát, aktuárske modely a integrované systémy pre technické rezervy a kvantifikáciu kapitálových požiadaviek pre regulačné vykazovanie ukazovateľa solventnosti a vykazovanie kvantitatívnych reportov (tzv. QRT), a mnohé ďalšie riešenia, ktoré sú vytvárané podľa potreby.

Kvalita údajov: V priebehu roka 2016 bol aktívne spustený projekt riadenia kvality údajov, ktorý má niekoľko častí. Pozostáva z implementácie Konceptie správy dát, zostavenie indikátorov merania kvality údajov a tvorba dátového slovníka, ďalej popísanie schém tokov dát a riešenie niektorých nedostatkov v kvalite dát, ktoré boli zistené počas procesov reportovania, riešenie nových požiadaviek pre ročné kvantitatívne výkazy a prenosov údajov pre potreby funkcie riadenia rizík.

Komunikácia: Pokračuje smerom ku zainteresovaným kľúčovým osobám a koná sa v mesačných intervaloch na zasadnutiach Predstavenstva, Výboru pre nové a aktívne produkty, Investičného výboru, Výboru pre audit, compliance a riziká a pri iných špecifických príležitostiach.

Štruktúra systému riadenia rizík je zobrazená na schéme/obrázku nižšie:

3.3.2. Funkcia riadenia rizika

Zavedenie funkcie riadenia rizika a jej integrácia do organizačnej štruktúry je zabezpečená účasťou predstaviteľa útvaru riadenia rizika a držiteľa kľúčovej funkcie riadenia rizika v Investičnom výbore ako aj vo Výbore pre nové a existujúce produkty, kde má možnosť vyjadriť sa a prezentovať svoje stanoviská. Držiteľ funkcie riadenia rizika poskytuje poradný hlas predstavenstvu poisťovne vo všeobecnej agende. Poisťovňa riadi agendu zameranú na riadenie rizika na špeciálne vyhradenom zasadnutí predstavenstva, ktoré sa schádza s mesačnou frekvenciou a s vopred určeným programom, napr. Integrovaná správa o rizikách. Zamestnanci útvaru funkcie riadenia rizika a držiteľ aktuárskej funkcie sú zamestnanci poisťovne, ktorí sú organizačne začlenení priamo pod generálneho riaditeľa.

3.4. Vlastné posúdenia rizika a solventnosti

Poisťovňa vykonáva na pravidelnej báze vlastné posúdenie rizika a solventnosti (ORSA) za účelom monitorovať riziká a vyhodnocovať ich s cieľom riadiť poisťovňu podľa zásad obozretnosti a starostlivosti.

Správa o vlastnom posúdení rizika a solventnosti poskytuje preukazné informácie o systéme riadenia rizika v poisťovni, o smeroch vývoja rizikového profilu spoločnosti a zhodnocuje pozíciu kapitálovej primeranosti a jej citlivosť na nepriaznivé scenáre vrátane posúdenia celkových potrieb kapitálu s výhľadom do budúcnosti na nasledujúce rozpočtové obdobie troch rokov.

Poisťovňa postupuje podľa schválenej Koncepcie riadenia vlastných rizík a solventnosti, ktorú tvorí súbor princípov, prvkov, činností a dokumentácie. Táto koncepcia je revidovaná na ročnej báze.

Podrobnejšie pokyny o záťažovom testovaní pre poisťovňu, ktoré sa používajú v Správe o vlastnom posúdení rizík a solventnosti sú definované v Politike o záťažovom testovaní. Politika rozlišuje medzi senzitivitami a záťažovými scenármi. Vykonávajú sa špecifické hodnotenia, najmä pre riziko likvidity.

- Senzitivity vypočítané ako okamžité šoky posudzujúce aktuálny rizikový profil:
 - 1) senzitivity
 - 2) reverzné záťažové testovanie
- Scenáre s výhľadovým aspektom a úzko spojené s obchodným plánovaním
 - 4) základný scenár obchodného plánu na plánovacie obdobie
 - 5) stresový scenár: alternatívny scenár obchodného plánu na plánovacia obdobie
- Špecifické hodnotenia
 - 6) záťažový scenár pre likviditu

Proces vlastného posúdenia rizík a solventnosti je neoddeliteľnou súčasťou obchodnej stratégie poisťovne a vykonáva sa kontinuálne počas strategického rozhodovania manažmentu poisťovne.

Hlavné aktivity potvrdzujúce pravidelné posúdenie rizík a solventnosti sú vykonávané ročne a sú naviazané na proces strategického plánovania poisťovne, ktorý má taktiež ročný cyklus. Strategické plánovanie pozostáva z procesu finančného plánovania, revízie stratégie, nastavenia rizikového apetítu ako aj interného posúdenia potreby kapitálu a solventnosti. Poisťovňa považuje ročnú frekvenciu ako postačujúcu.

Na mesačnej báze funkcia riadenia rizika pripravuje Integrovanú správu o rizikách, ktorá obsahuje: rizikové signály, vývoj v rizikovom profile pre jednotlivé typy rizika, interné záťažové testy alebo testy citlivosti. Táto správa je prerokovaná predstavenstvom poisťovne, ktoré v prípade potreby vykoná opatrenia.

Predstavenstvo môže rozhodnúť o vykonaní dodatočného posúdenia rizík a solventnosti v prípade:

- ✓ významných odchýlok od obchodného plánu,
- ✓ významných zmien v organizácii skupiny.

Ročný proces posúdenia rizík a kapitálovej primeranosti sa vykonáva podľa stavu k obdobiu 31. decembra. Správa o vlastnom posúdení rizík a solventnosti je predkladaná Národnej banke Slovenska do 30. júna nasledujúceho roku. Poisťovňa nerozlišuje medzi internou správou a správou určenou regulátorovi. Každá správa o vlastnom posúdení rizík a solventnosti je doplnená o súbor informácií a dokumentov o rôznych krokoch procesu vyhodnocovania kapitálovej primeranosti.

Na základe výsledkov posudzovania kapitálovej primeranosti sa vyhodnotia výsledky, ktoré indikujú:

- ✓ vývoj výšky a zloženia položiek dostupných a použiteľných vlastných zdrojov na splnenie kapitálovej požiadavky na solventnosť na obdobie nasledujúcich troch rokov počas rôznych ekonomických scenárov,
- ✓ vývoj výšky a zloženia položiek kapitálovej požiadavky na solventnosť na obdobie nasledujúcich troch rokov a vývoj zmien rizikového profilu poisťovne,
- ✓ dopad rôznych scenárov ako aj senzitivita citlivosti na výšku ukazovateľa kapitálovej primeranosti.

Poisťovňa používa základný vzorec pre solventnosť na posúdenie celkových potrieb kapitálu a svojej kapitálovej primeranosti, avšak na ročnej báze taktiež vyhodnocuje odchýlky v predpokladoch štandardného vzorca vzhľadom na svoj rizikový profil.

3.5. Systém vnútornej kontroly

Vnútny kontrolný systém vychádza z modelu troch línií zodpovednosti, v ktorých sú všetky organizačné útvary zapojené do kontrolných činností na základe ich pozície v organizácii.

Prvú líniu zodpovednosti predstavuje organizačné útvary, ktoré nie sú primárne zamerané na kontrolu, avšak sú zodpovedné na prevádzkovej úrovni za dodržiavanie legislatívy, regulácií, kódexu správania a používania vhodných metód a postupov pri výkone práce. Do prvej línie zodpovednosti patria všetky útvary, ktoré nie sú súčasťou druhej a tretej línie.

Druhá línia zodpovednosti zabezpečuje výkon pravidelných a ad-hoc kontrol. Kontroly vykonávajú :

- Odbor riadenia rizika a kapitálu poisťovne a aktuárskej funkcie
- Odbor riadenia operačných rizík a compliance a forenzných služieb
- Odbor finančného riadenia
- Právny odbor

Tretiu líniu zodpovednosti zabezpečuje Odbor vnútorného auditu, ktorý poskytuje nezávislý názor, je zodpovedný za kontrolu kvality efektívnosti procesov, poskytuje uistenie, že celkové vnútorné kontrolné prostredie je správne nastavené (predpisy, procesy existujú, sú aktuálne a implementované). Odbor vnútorného auditu je podriadený Výboru pre audit, compliance a riziká.

Funkcia dodržiavania súladu s predpismi je primárne zabezpečovaná dvoma organizačnými útvarmi – Odborom compliance a forenzných služieb a Právnym odborom.

Funkcia dodržiavania súladu s predpismi vykonáva:

- ✓ poskytovanie poradenstva predstavenstvu alebo dozornej rade v oblasti dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých v oblasti poisťovníctva a v oblasti ochrany spotrebiteľa,
- ✓ posúdenie možného dosahu akýchkoľvek zmien vo všeobecne záväzných právnych predpisoch na činnosť poisťovne,
- ✓ identifikáciu a posudzovanie rizika nedodržania súladu so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Funkcia dodržiavania súladu s predpismi zabezpečuje:

- ✓ riadenie politiky a cieľov spoločnosti v oblasti právnych služieb v súlade so stratégiou poisťovne a zabezpečuje právne poradenstvo a právnu podporu,
- ✓ riadenie právneho rizika vo všetkých oblastiach pôsobenia spoločnosti a zabezpečuje informovanosť o legislatívnych zmenách na pravidelnej a ad-hoc báze,

- ✓ právnu podporu pri tvorbe a poskytovaní poisťných produktov pre klientov, pri tvorbe vzorovej a jednotlivej zmluvnej dokumentácie, v produktovej a inej činnosti poisťovne a následne vykonávanie jej kontroly na základe požiadaviek organizačných útvarov,
- ✓ monitorovanie a reportovanie legislatívnych zmien a jeho zverejňovanie na internej sieti poisťovne,
- ✓ právne stanovisko k implementácii legislatívnych zmien.

3.6. Funkcia vnútorného auditu

Zamestnanci Odboru interného auditu (ďalej len „IAD“) sú zamestnanci poisťovne, ktorí sú organizačne začlenení priamo pod generálneho riaditeľa. Za účelom chrániť nezávislosť a objektivitu vo vzťahu ku generálnemu riaditeľovi poisťovne, IAD vždy zodpovedá Výboru pre audit, riziká a compliance poisťovne a v štatutárnej organizačnej štruktúre je začlenený pod Dozornou radou poisťovne.

IAD je povinný vykonávať všetky svoje aktivity v súlade s platnou legislatívou. Okrem legislatívy upravujú činnosť vnútorného auditu poisťovne i celoskupinové štandardy KBC vydané celoskupinovým Auditným riadiacim tímom. Tieto auditné štandardy sa týkajú operatívneho fungovania IAD, spolupráce medzi odborními vnútorného auditu v rámci skupiny KBC a auditnej metodiky používanej v skupine KBC. Celoskupinové štandardy sú povinné a IAD ich musí spĺňať. Je možné individuálne požiadať o výnimku z (časti) štandardu na základe špecifických lokálnych právnych, regulatórnych, organizačných alebo akcionárskych okolností. Všetky takéto žiadosti musí schváliť Auditný riadiaci tím.

Prístup aplikovaný pri každom audite je založený na profesionálnom úsudku audítora vzhľadom na ciele a rozsah auditu. Auditný prístup je popísaný v každej auditorskej správe tak, aby bol k dispozícii pre všetkých čitateľov, ktorým je správa distribuovaná.

Interní audítori musia byť vždy objektívni a nestranní a musia sa snažiť vyhnúť sa konfliktu záujmov pri vykonávaní auditorskej činnosti.

Objektivita a nestrannosť sa vyžaduje najmä v tom, že interní audítori nie sú priamo zahrnutí do prevádzkovej činnosti v poisťovni ani do rozhodovania, vývoja, zavádzania alebo implementovania rizikového manažmentu a nástrojov vnútorných kontrol. To však nezakazuje interným audítorom poskytovať poradenstvo v týchto oblastiach.

Interný audítor získaný z interných zdrojov nesmie vykonávať auditnú činnosť v tej oblasti, ktorú vykonával v predchádzajúcich 12 mesiacoch. Rovnaké pravidlo sa uplatňuje u externých dodávateľov v prípade externe zadávaných auditorských služieb.

Nezávislosť vnútorného auditu je chránená Štatútom vnútorného auditu. Aktivity vnútorného auditu zostávajú bez zásahov akejkoľvek časti spoločnosti, vrátane výberu auditov, postupov, periodicity, časového plánu alebo obsahu auditnej správy.

Menovanie a odvolávanie riaditeľa interného auditu poisťovne patrí do právomoci Výboru pre audit, riziká a compliance. Vnútroň audit KBC musí dať súhlasné stanovisko pred takýmto vymenovaním alebo odvolaním.

Interní audítori sú oprávnení počas vykonávania profesionálnych činností priamo komunikovať s akýmkoľvek zamestnancom, mať prístup k záznamom, zložkám alebo dátam, ktoré sú dôležité pre vykonávanie auditu v súlade s právnymi predpismi.

3.7. Aktuárska funkcia

Aktuárska funkcia je jedna z kľúčových kontrolných funkcií, ktorá je definovaná podľa zákona. Zamestnanci útvaru aktuárskej funkcie sú zamestnanci poisťovne a držiteľ aktuárskej funkcie sú organizačne začlenení priamo pod generálneho riaditeľa. Úlohou aktuárskej funkcie je poskytovať nezávislý pohľad a informovať predstavenstvo poisťovne v oblastiach, ktoré táto funkcia pokrýva a to najmä:

- ✓ poskytuje poradenstvo pri výpočtoch hodnôt technických rezerv, ako je vhodnosť metodiky, kvalita dát, porovnanie očakávaní so skutočnosťou,
- ✓ posudzuje a vyjadruje názor na celkovú koncepciu upisovania,
- ✓ posudzuje zaistný program poisťovne,
- ✓ prispieva k efektívnemu fungovaniu systému riadenia rizík,
- ✓ poskytuje pravidelné správy a odporúčanie pre predstavenstvo poisťovne.

Implementácia aktuárskej funkcie:

- ✓ aktuárska funkcia v KBC skupine vykonáva svoju činnosť a zodpovedá priamo predstavenstvu spoločnosti,
- ✓ držiteľ aktuárskej funkcie je určený pre každú poisťovňu a tak isto na úrovni KBC skupiny, držiteľ aktuárskej funkcie musí byť priamy zamestnanec poisťovni, a činnosti ktoré vykonáva nesmú byť zverené do inej spoločnosti,
- ✓ držiteľ aktuárskej funkcie koordinuje aktivity aktuárskej funkcie, vo všeobecnosti sa aktuárskou funkciou rozumie administratívna kapacita vykonávať špecifické činnosti, čo znamená, že výkon funkcie nie je limitovaný na jednu osobu alebo organizačnú jednotku, ale tieto činnosti môžu byť vykonané niekoľkými fyzickými osobami, alebo organizačnými útvarmi, za predpokladu postačujúceho zamedzenia konfliktu záujmov,
- ✓ základnou úlohou aktuárskej funkcie ako funkcie druhej línie obrany voči rizikám, ktorá je organizačne oddelená od aktuárov v prvej línii obrany, je poskytovať kontrolu štyroch očí, ktorá je potrebná pre držiteľa aktuárskej funkcie na to, aby si mohlo plniť zverené povinnosti,
- ✓ aktuárska funkcia poskytuje vstupy držiteľovi aktuárskej funkcie, t.j. poskytuje názory, navrhuje opatrenia a asistuje pri písaní správy aktuárskej funkcie.

3.8. Zverenie výkonu činnosti

Všeobecné princípy zverenia výkonu činnosti

Poisťovňa má písomnú stratégiu pre zverenie výkonu činnosti (outsourcing), kde sú popísané pravidlá pre mimo skupinové a vnútro skupinové zverenie výkonu činnosti, ako aj pre zverenie výkonu kľúčových funkcií.

V tejto stratégii je výslovne definované, že člen predstavenstva a držiteľia kľúčových funkcií nesmú byť predmetom zdieľaných služieb.

Významnosť služby sa definuje podľa finančného vplyvu v prípade zlyhania služieb, ale zohľadňuje sa aj vplyv na reputáciu poisťovne. Je vytvorený predbežný zoznam aktivít významného outsourcingu, ako aj zoznam potrebných zmluvných podmienok. Pokyn tiež definuje podmienky outsourcingu, zodpovednosti a monitorovanie vykazovania.

Vnútroskupinové zverenie výkonu činnosti

Kľúčové činnosti, ktoré sú zverené spoločnostiam v KBC skupine sú uvedené v tabuľke 3-2 nižšie:

Tabuľka 3-2: Vnútroskupinové zverenie výkonu činnosti

Názov spoločnosti	Činnosť	Krajina výkonu činnosti
Československá obchodná banka, a.s.	Informačná linka pre klientov	Slovenská republika
ČSOB Asset Management, a. s. CZ	Správa cenných papierov	Česká republika
KBC Bank NV	Rámcová zmluva o službách ICT	Belgické kráľovstvo
KBC Global Services NV	Služby funkcie rizika	Belgické kráľovstvo
ČSOB Leasing Poistovací maklér, s.r.o.	Evidencia a archivácia	Slovenská republika

Mimo skupinové zverenie výkonu činnosti

Poistovňa má uzatvorené ďalšie zmluvy na výkon mimo-skupinového zverenia činností na aktivity súvisiace s evidenciou a archiváciou, asistenčné služby a poštové služby.

Tabuľka 3-3: Mimo skupinové zverenie výkonu činnosti

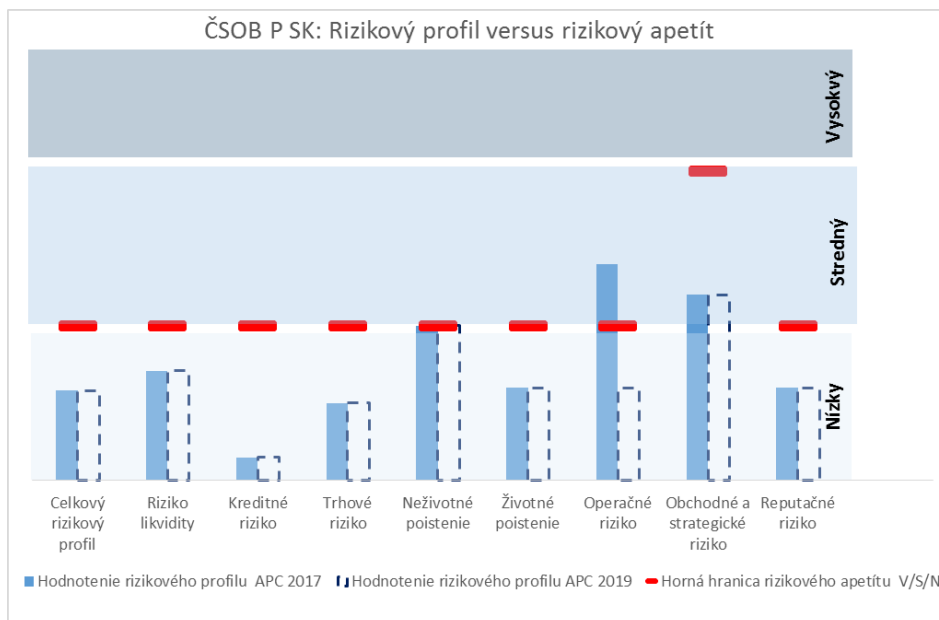
Názov spoločnosti	Činnosť	Krajina výkonu činnosti
F.M. Servis, s.r.o.	Evidencia a archivácia	Slovenská republika
Mondial Assistance, s r.o.	Asistenčné služby	Česká republika
Cromwell, a.s.	Poštové služby	Slovenská republika

4. Rizikový profil

Poistovňa je vystavená viacerým rizikám typickým pre poistné odvetvie ako sú napríklad neočakávané pohyby v úrokových mierach a úverových rozpätiach, upisovacie riziko pre životné poistenie, neživotné poistenie, kreditné riziko, operačné riziko a tak ďalej.

Vyhlásenie o rizikovom apetíte poisťovne reflektuje vôľu predstavenstva a top-manažmentu poisťovne prijímať riziká vo všeobecnosti a konkrétne vzhľadom na akceptovateľnú úroveň a rozloženie rizika v súvislosti s požadovanou návratnosťou investície. Toto vyhlásenie zahŕňa stanovenie rizikového profilu a rizikového apetítu pre každý typ rizika z troch možností: nízka, stredná a vysoká úroveň rizika.

Rizikový profil a rizikový apetít

Celkový rizikový profil: Nízky rizikový profil v súlade s rizikovým apetítom

Graf s prehľadom rizikového apetítu a rizikového profilu (pozri obrázok nad textom) ukazuje relatívne stabilný rizikový profil, pri porovnaní výhľadu do budúcnosti v roku 2019 a ako aj v blízkej budúcnosti v roku 2017 vyhodnotený počas ročného procesu plánovania (APC).

Rizikový profil poisťovne bol vyhodnotený ako nízky pre všetky riziká okrem rizík pre operačné riziká a obchodné a strategické riziká. Rizikový profil výkonu bol vyhodnotený ako rastúci vzhľadom na konkurenčné prostredie.

Celkový rizikový apetít nevychádza priamo z individuálnych typov rizík, ale je založený na štyroch kľúčových dimenziách, ktoré definujú základné kamene stratégie spoločnosti: kapitál, výkon, likvidita a ľudia.

4.1. Upisovacie riziko

“Upisovacie riziko” alebo “Technické poistné riziko” vychádza z neistoty, aká bude frekvencia vzniknutých škôd a ako veľké tieto škody budú. Všetky tieto riziká sú riadené cez vhodné upisovanie, oceňovanie, vytváranie rezerv kryjúcich škody, zaistenie a politiky likvidácie riadené líniovým manažmentom a cez nezávislé riadenie poistného rizika.

Poisťovňa je univerzálna poisťovňa, ktorá ponúka životné, aj neživotné poistenie vrátane zdravotného poistenia podobného životnému poisteniu (tzv. SLT) a zdravotného poistenia podobného neživotnému poisteniu (tzv. NSLT). Vývoj rizikového profilu je podmienený zmenami v poisťovacej činnosti.

Technické poistné riziko: Nízky rizikový profil v súlade s rizikovým apetítom

Súčasný posúdenie rizikového profilu a rizikového apetítu pre tento typ rizika je založené na celi zamerať sa hlavne na retailového klienta a malé podniky napr. súkromné osoby, živnostníci a malé a stredné podniky (SME). Dôležitá úroveň diverzifikácie je dosiahnutá cez širokú ponuku poistných produktov. V prípade väčších rizík, alebo ak riziká akumuláciou dosiahnu väčší rozmer, zmiernenie rizika je zabezpečené prostredníctvom vhodných zaistných programov.

Poisťovňa presadzuje adekvátne procedúry, aby zabezpečila stabilnú kvalitu upisovania s dobrou celkovou výnosnosťou v rámci predpísaných limitov a v súlade so skupinovým a lokálnym rizikovým apetítom.

Skupinová funkcia rizika vyvíja a prezentuje koncepciu pre riadenie poistných rizík naprieč celou skupinou v rámci všetkých poistných entít. Lokálna funkcia riadenia rizika zabezpečuje schválenie tejto koncepcie v poisťovni a monitoruje jej implementáciu.

Koncepcia riadenia poistného rizika je postavená primárne na nasledujúcich blokoch:

- ✓ adekvátne identifikácia a analýza materiálnych poistných rizík pomocou analýzy existujúcich a novovznikajúcich rizík, rizika koncentrácie alebo akumulácie rizík a vývojom signálov včasného varovania,
- ✓ vhodné metódy merania rizika a využitie týchto metód na vývoj aplikácií zameraných na podporu spoločnosti maximalizovať hodnotu akcionára. Príklady zahŕňajú tvorbu najlepších odhadov záväzkov poisťovne, ex post analýza výnosnosti, modelovanie expozícií prírodných katastrof a ďalších životných, neživotných a zdravotných expozícií, stresové testovanie a požadované interné výpočty kapitálu,
- ✓ určenie limitov poistného rizika a vykonávanie vnútorných kontrol rovnako ako poskytovanie odporúčaní druhej línie pre efektívnosť zaistných programov.

Nasledujúce rizikové prvky majú významný vplyv na rizikový profil upisovania poisťovne:

Koncentračné riziko:

- Hlavné koncentračné riziko pre riziko upisovania je
 - riziko prírodných katastrof (krupobitie, povodeň, zemetrasenie),
 - riziko iných katastrof alebo “riziká katastrofy spôsobenej človekom” (napr. riziko pandémie, pád lietadla, veľké straty...),
 - koncentračné riziká spojené so špecifickou aktivitou ako napríklad riziko jadrovej katastrofy, či riziko terorizmu.

- o cez vnútrogrupinové zaistenie, keď poisťovňa postupuje materiálne časti svojich expozícií voči materskej zaistovni v skupine KBC, ktorá drží riziko vo vlastných knihách alebo je retrocesuje ďalej na externé zaistné trhy,
- o cez kreditné expozície priamych zaistných protistrán (pozri časť "4.3. Kreditné riziko").
- o riziko koncentrácie na jednu poistnú aktivitu: životné alebo neživotné poistenie, skupinu činnosti alebo geografickú polohu atď.

Portfólio poisťovne je ochránené proti vplyvu veľkých škôd a akumulácii strát (riziko koncentrácie) cez zaistné kontrakty. Zaistné programy sa delia na tri hlavné skupiny: poistenie majetku, zodpovednosti a súkromné poistenie, Tieto sa prehodnocujú každý rok. Väčšina zaistných kontraktov je na neproporcionálnej báze, čo poskytuje krytie pred vplyvom veľkých škôd alebo strát. Nezávislá funkcia riadenia rizika poisťovne je tiež zodpovedná za poradenstvo pri tvorbe zaistných programov.

Najlepší odhad poistných záväzkov

Hodnota záväzkov bola vo výške 258 422 tis. Eur sa zvýšila o 17 320 tis. Eur. Hodnota záväzkov sa skladá z najlepšieho odhadu záväzkov 248 276 tis. Eur a z rizikovej marže vo výške 10 146 tis. Eur. Najlepší odhad záväzkov z neživotného poistenia 11 273 tis. Eur sa znížil o 1 908 tis. Eur, v dôsledku úprav modelu. Vývoj najlepšieho odhadu záväzkov životného poistenia 112 565 tis. Eur spôsobený prostredím nízkych úrokových mier a zmenami modelu, spôsobuje mierne zvýšenie rizikového profilu o 8 205 tis. Eur. Nové obchody s jednorazovo plateným poistením v rámci najlepšieho odhadu rezerv investičného životného poistenia 123 636 tis. Eur, nárast o 12 048 tis. Eur vysvetľuje veľké pohyby v záväzkoch avšak nezvyšuje rizikový profil poisťovne.

Zmeny najlepšieho odhadu zdravotného poistenia sú vyvolané predajom ziskových produktov.

Tabuľka 4-1: Vývoj poistných záväzkov

Poistné záväzky (tis. EUR)	31.12.2015	31.12.2016	Rozdiel	% Rozdiel
Najlepší odhad záväzkov neživotné poistenie	13 181	11 273	-1 908	-14,5%
Najlepší odhad záväzkov zdravotné poistenie podobné neživotnému poisteniu	503	379	-124	-24,2%
Najlepší odhad záväzkov zdravotné poistenie podobné životnému poisteniu	873	423	-450	-51,3%
Najlepší odhad záväzkov životné poistenie okrem Investičného poistenia	104 360	112 565	8 205	7,9%
Investičné životné poistenie	111 587	123 636	12 049	10,8%
Riziková marža	10 598	10 146	-452	-4,3%
Spolu	241 102	258 422	17 320	7,2%

Tabuľka 4-2: Vývoj kapitálu pre upisovacie riziko

tis. EUR	31.12.2015	31.12.2016	Rozdiel	Rozdiel %
Kapitál pre upisovacie riziko životného poistenia	10 824	11 906	1 082	10,0%
Kapitál pre upisovacie riziko neživotného poistenia	6 597	7 067	470	7,1%
Kapitál pre upisovacie riziko zdravotného poistenia	4 259	5 003	744	17,5%
Kapitál pre upisovacie riziko pred diverzifikáciou	21 680	23 976	2 296	10,6%

Požadovaný kapitál potrebný na podporu poisťovacej činnosti, s ktorou sa spája riziko upisovania, predstavoval 23 976 tis. Eur v roku 2016, čo je zvýšenie o 2 296 tis. Eur. Zvýšenie je viditeľné v upisovaní životného poistenia, a to o 10 % z dôvodu rizika vyššieho počtu ukončených poistných zmlúv. Kapitál pre upisovacie riziko neživotného poistenia sa zvýšil o 7 % v dôsledku nárastu poistného v portfóliu a kapitál pre upisovacie riziko zdravotného poistenia sa zvýšil o 17,5 % v dôsledku reklasifikácie nemocenského poistenia zo zdravotného poistenia podobného neživotnému poisteniu na zdravotné poistenie podobné životnému poisteniu, čo avšak nepredstavuje reálnu zmenu rizikového profilu.

4.1.1. Riziko životného poistenia

Rizikový profil meraný kapitálom sa výrazne nezmenil počas roka 2016, došlo k jeho miernemu zvýšeniu o 5,6 % z dôvodu zvýšenia rizika ukončenia poistných zmlúv kvôli nízkym úrokovým sadzbám.

Tabuľka 4-3: Počet rizík v životnom poistení

Životné poistenie - počet rizík	31.12.2015	31.12.2016	Rozdiel	Rozdiel %
(30) Poistenie s podielom na zisku	112 643	100 358	-12 285	-10,9%
(31) Investičné životné poistenie	45 607	55 265	9 658	21,2%
(32) Ostatné životné poistenie	46 294	51 500	5 206	11,2%
Spolu (pred zaistením)	204 544	207 123	2 579	1,3%

Počas roka došlo k výraznému nárastu počtu zmlúv životného poistenia, o 2 579 kusov, počet poistiek s podielom na zisku sa znížil kvôli maturitám a predčasným zrušeniam, nové obchody nie sú uzatvárané, s výnimkou poistiek investičného životného poistenia ako súčasti zmluvy. Nové obchody sa uzatvárajú s produktami Investičného životného poistenia s 21% nárastom, pre skupinu činností Ostatné životné poistenie s poistením hypotéky a s individuálnym životným poistením rizika s nárastom o 11%.

Tabuľka 4-4: Porovnanie hrubého predpísaného poistného na roky 2015 a 2016

Životné poistenie - hrubé predpísané poistné (tis. EUR)	31.12.2015	31.12.2016	Rozdiel	Rozdiel %
(30) Poistenie s podielom na zisku	15 320	12 942	-2 378	-15,5%
(31) Investičné životné poistenie	26 276	26 470	194	0,7%
(32) Ostatné životné poistenie	2 812	3 701	889	31,6%
Spolu	44 408	43 113	-1 295	-2,9%

Počas roka došlo k zníženiu predpísaného poistného v životnom poistení o 1 296 tis. Eur keďže sa neupisujú nové zmluvy.

Podrobný prehľad požadovaného kapitálu pre riziko upisovania zmlúv životného poistenia uvádza najvýraznejšiu zmenu v kapitáli pre riziko odstúpenia od zmlúv, kde došlo k zvýšeniu kvôli prostrediu nízkych výnosov, keďže riziko odstúpenia od zmlúv je citlivé na zmeny úrokových sadzieb z dôvodu re-segmentácie poistiek citlivých na zníženie/zvýšenie počtu ukončených poistných zmlúv. Zníženie kapitálu pre riziko nákladov sa spája s poklesom inflácie. Celkovo sa rizikový profil v životnom poistení zvýšil.

4.1.2. Riziko neživotného poistenia

Neživotné poistenie merané hrubým predpísaným poistným dosiahlo v roku 2016 34 042 tis. Eur, čo bolo viac o 14,1 % v porovnaní s rokom 2015. Toto je hlavný faktor, ktorý spôsobil nárast najlepšieho odhadu záväzkov a požadovaného kapitálu neživotného poistenia.

Tabuľka 4-5: Porovnanie hrubého predpísaného poistného na roky 2015 a 2016

Hrubé predpísané poistné (v tis. EUR) pre skupiny činností	2015	2016	Rozd.	Rozd. %
(02) Ochrana príjmov	362	388	26	7,0 %
(04) Povinné zmluvné poistenie	9 259	10 186	927	10,0 %
(05) Ostatné poistenia motorových vozidiel (CASCO)	4 292	4 350	58	1,3 %
(06) Poistenie námornej a leteckej dopravy a prepravy	109	229	120	110,4 %
(07) Poistenie majetku (proti požiaru a iným škodám)	10 834	13 171	2 337	21,6 %
(08) Všeobecné poistenie zákonnej zodpovednosti	1 594	1 902	308	19,3 %
(11) Poistenie asistenčných služieb	1 192	1 405	213	17,9 %
(12) Rôzne	253	262	9	3,5 %
(33) Dôchodkové poistenie zmluvy týkajúce sa neživotného poistenia (zdravotné)	1 482	1 658	176	11,9 %
(34) Dôchodkové poistenie zmluvy týkajúce sa neživotného poistenia (životné)	446	491	45	10,0 %
Spolu	29 823	34 042	4 219	14,1 %

Tabuľka 4-6: Počet rizík v neživotnom poistení

Počet rizík v neživotnom poistení pre skupiny činností	2015	2016	Rozd.	Rozd. %
(02) Ochrana príjmov	7 490	8 859	1 369	18,3 %
(04) Povinné zmluvné poistenie	126 235	142 318	16 083	12,7 %
(05) Ostatné poistenia motorových vozidiel (CASCO)	7 700	13 241	5 541	72,0 %
(06) Poistenie námornej a leteckej dopravy a prepravy	721	1 492	771	106,9 %
(07) Poistenie majetku (proti požiaru a iným škodám)	150 621	166 038	15 417	10,2 %
(08) Všeobecné poistenie zákonnej zodpovednosti	106 748	120 097	13 349	12,5 %
(11) Poistenie asistenčných služieb	70 489	193 688	123 199	174,8 %
(12) Rôzne	2 917	164	-2 753	-94,4 %
Spolu	472 921	645 897	172 976	36,6 %

Počas roka 2016 portfólio poistiek segmentované na skupiny činností neživotného poistenia vzrástlo na 645 897, o 37 %. Väčšina sa pripisuje novo segmentovanej skupine činnosti Poistenie asistenčných služieb vzniknuté z resegmentácie produktu Povinné zmluvné poistenie. Je nutné uviesť, že jedna poistná zmluva sa uvádza vo viacerých častiach v prípade viacerých poistných rizík predávaných spolu. Najvyšší absolútny nárast bol zaznamenaný v Povinnom zmluvnom poistení, za ktorou nasledovalo Poistenie majetku. Vyšší počet modelovaných poistných zmlúv je spôsobený rastom produkcie a portfólia ako aj zaradením zmlúv, ktoré boli predané, ale zatiaľ nenadobudli účinnosť.

4.1.3. Riziko zdravotného poistenia

Zdravotné riziko, ako sa definuje v požiadavke na solventnosť zahŕňa tak životné, ako aj neživotné poistenie a spoločnosť robí segmentáciu do príslušných skupín činnosti v súlade s týmito požiadavkami. Väčšina zdravotného rizika pochádza z poistných plnení pri úrazoch, ktoré sa označuje ako zdravotné poistenie podobné neživotnému poisteniu a tiež ostatných častí zdravotného poistenia podobného životnému poisteniu, ako napríklad vážne ochorenia, invalidita v dôsledku nehody alebo ochorenia, vrátane vzdania sa nároku na poistné na krytie tohto rizika.

Tabuľka 4-7: Počet rizík v zdravotnom poistení

Zdravotné poistenie - počet rizík	31.12.2015	31.12.2016	Rozdiel	Rozdiel %
(02) Poistenie zabezpečenia príjmu	265 842	263 412	-2 430	-0,9%
(29) Zdravotné poistenie	56 939	60 827	3 888	6,8%
Spolu (pred zaistením)	322 781	324 239	1 458	0,5%

Počas roka 2016 došlo k nárastu počtu rizík v zdravotnom poistení, o 1 458 kusov. Z celkového pohľadu na zdravotné poistenie to nie je významné. Nové poistenie sa upisuje ako pripoistenie chorôb, pripoistenie invalidity zdravotného poistenia podobného životnému poisteniu a narástlo o 6,8% v roku 2016.

Tabuľka 4-8: Porovnanie hrubého predpísaného poistného na roky 2015 a 2016

Zdravotné poistenie - hrubé predpísané poistné (tis. Eur)	31.12.2015	31.12.2016	Rozdiel	Rozdiel %
(02) Poistenie zabezpečenia príjmu	5 904	5 597	-307	-5,2%
(29) Zdravotné poistenie	1 323	2 457	1 134	85,7%
Spolu	7 227	8 054	827	11,4%

Počas roka 2016 došlo k nárastu poistného v zdravotnom poistení, o 827 tis. Eur, pre pripoistenie chorôb, pripoistenie invalidity čo je zdravotné poistenie podobné životnému poisteniu narástlo poistné o 1 134 tis. Eur o 85,7%.

4.2. Trhové riziko

Proces riadenia expozície voči trhovému riziku, vrátane úrokového rizika, akciového rizika, rizika nehnuteľností, devízového rizika a inflačného rizika, je známy aj ako riadenie aktív a pasív (Asset/Liability Management – ALM riziko).

"Štruktúrálna expozícia" obsahuje všetky investície do finančných aktív, ktoré podporujú vlastnú obchodnú činnosť poisťovne alebo investície disponibilných finančných prostriedkov akcionárov. Štruktúrálna expozícia je definovaná ako:

- ✓ rôznorodosť záväzkov poisťných aktivít v neživotnom a životnom poistení a krytie týchto záväzkov v investičných portfóliách vytvorených na tento účel,
- ✓ riziká spojené s držaním investičného portfólia na účely reinvestície vlastného imania tzv. strategická pozícia,
- ✓ štruktúrálna menová angažovanosť vyplývajúca z investovania do aktív v inej ako domácej mene: investície v cudzej mene, výsledky vykazované v pobočkách alebo dcérskych spoločnostiach v zahraničí, nesúlad medzi menou záväzkov poisťovateľa a menou investície, ktorá ju kryje.

Za riadenie stratégie ALM rizika v poisťovni je zodpovedný Investičný výbor poisťovne, ktorý má zástupcov aj z biznisu aj z funkcie rizika.

Riadenie trhového rizika spôsobom riadenia aktív a pasív na dennej báze má na starosti lokálny útvar treasury, ktorý má vedomosti o potenciálnych rizikách. Útvar treasury riadi trhové riziko najmä úrokové v rámci definovaného rizikového apetítu a ochoty akceptovať riziká, ktoré nastavilo predstavenstvo poisťovne. Tieto sú definované sústavou rizikových limitov a cieľov, ktoré sú vyhodnocované na pravidelnej báze a prerokúvajú sa na Investičnom výbore poisťovne.

Druhú líniu voči rizikám vykonáva lokálna a skupinová funkcia rizika, ktorú zastáva odpor riadenia rizika a kapitálu. Ich hlavnou zodpovednosťou je meranie rizikovej expozície pre trhové riziká najmä pre riziká vyplývajúce z riadenia aktív a pasív a upozorňovať na súčasné alebo budúce rizikové pozície. Konzistentný prístup v rámci KBC skupiny je zabezpečený spoločnou infraštruktúrou, metodikou a definovanými rizikovými indikátormi na meranie rizika.

Hlavnými stavebnými kameňmi Koncepcie riadenia rizík ALM sú:

- ✓ široká škála metód merania rizika, ako je hodnota bázičného bodu (BPV), analýza párovania peňažných tokov aktív a pasív a ekonomické analýzy citlivosti na rôzne ekonomické scenáre,
- ✓ simulácia čistých úrokových výnosov realizované v rámci rôznych trhových scenárov, projekcie na viacročné obdobia sa používajú v procesoch rozpočtovania a v procesoch riadenia rizika,
- ✓ záťažové testovanie a analýza citlivosti kapitálovej primeranosti.

ALM trhové riziko: Nízky rizikový profil je v súlade s rizikovým apetítom poisťovne.

Rizikový profil pre trhové riziko je významný pre poisťovňu ponúkajúcu životné poistenie a vytvára prirodzené riziko pre finančnú inštitúciu, ktorá poskytuje investičné garancie svojim klientom počas dlhodobého horizontu.

Tabuľka 4-9: Rizikový modul pre trhové riziko

Investičné portfólio	31.12.2015		31.12.2016	
(trhová hodnota v tis. Eur)	suma	v %	suma	v %
Podniky kolektívneho investovania	569	0,2%	452	0,1%
Hmotný majetok	-	0,0%	498	0,1%
Priame pôžičky	-	0 %	-	0 %
Peňažné prostriedky	25 448	7,4%	23 532	6,6%
z ktorých termínované vklady	16 111	4,7%	14 778	4,2%
z ktorých hotovosť v bankách	9 337	2,7%	8 754	2,5%
Štátne dlhopisy	120 506	34,8%	118 836	33,5%
Podnikové dlhopisy	77 968	22,5%	78 949	22,2%
Investičné zmluvy životného poistenia	115 199	33,3%	121 836	34,3%
Ostatné	6 366	1,8%	10 967	3,2%
Spolu	346 055	100,0%	355 161	100,0%

Hodnota aktív v súvahe narástla v roku 2016 o 9 106 tis. Eur, nárast bol spôsobený najmä rastom vo fondoch pre zmluvy Investičného životného poistenia, ktoré majú nízke trhové riziko, nárast v položke ostatné je dočasný a súvisí taktiež s fondami investičného životného poistenia, ktoré sa stali splatné na konci roka.

Úrokové riziko

Jedným z najdôležitejších rizík pre poisťovne v súčasnom prostredí nízkych úrokových mier je úrokové riziko. Vzhľadom na nízke trhovú sadzbu je čoraz ťažšie plniť povinnosti vyplývajúce z existujúceho poistného portfólia s historicky vysokou garantovanou návratnosťou.

Rizikový profil pre úrokové riziko je pomerne nízky kvôli veľmi dobrému riadeniu ALM rizík, čo je potvrdené nízkou expozíciou očakávanej zmeny čistého majetku firmy vyjadrenú napríklad cez ukazovateľ rizikového modulu pre trhovú riziko. Takže spoločnosť je pomerne menej citlivá na aktuálne prostredie nízkych výnosov, samozrejme, tento výrok je platný pre strednodobý časový horizont.

Vzhľadom na skutočnosť, že v roku 2016 neboli zaznamenané žiadne porušenia interných limitov a rizikového apetítu a vzhľadom na konzervatívnu investičnú stratégiu poisťovne, rizikový profil sa vyhodnotil ako "nízky".

V produktoch životného poistenia s garantovanou úrokovou mierou alebo s podielmi na výnosoch stanovených poisťovňou, je hlavné riziko, ktorým je poisťovateľ vystavený, riziko nízkych úrokových mier t.j. investičný výnos klesne pod garantovanú úroveň. Riziko návratnosti investícií, ktorá nebude dostatočne vysoká na poskytnutie konkurencieschopnej výšky podielu na zisku pre klientov. Úrokové riziko sa riadi súborom činností, ktoré sú popísané v Koncepcii riadenia rizika párovania aktív a pasív, ktorá sa uplatňuje na časť portfólia životného poistenia krytého cennými papiermi s pevným výnosom.

V nasledujúcej tabuľke 4-10 je uvedená expozícia voči úrokovému riziku pre aktivity životného poistenia. Aktíva a záväzky životného poistenia súvisiace s poistnými zmluvami s garantovanou úrokovou mierou sú zoskupené podľa očakávanej doby výplaty peňažných tokov.

Tabuľka 4-10: Očakávané peňažné toky (nediskontované), aktivity životného poistenia

Očakávané peňažné toky (nediskontované) životné poistenie (v tis. Eur)	0–5 rokov	5–10 rokov	10–15 rokov	15–20 rokov	> 20 rokov	Spolu
						31.12.2016
Aktíva kryjúce rezervy, garantovaná časť	76 554	63 535	17 567	17 522	0	175 178
Závazky, garantovaná časť	-27 417	-33 699	-18 050	-10 794	-13 397	-103 357
Rozdiel peňažných tokov	49 137	29 836	-483	6 728	-13 397	71 821
						31.12.2015
Aktíva kryjúce rezervy, garantovaná časť	74 961	63 659	22 311	18 321	0	179 252
Závazky, garantovaná časť	-30 611	-33 723	-18 507	-10 771	-13 522	-107 134
Rozdiel peňažných tokov	44 350	29 936	3 804	7 550	-13 522	72 118

V roku 2016 bol zaznamenaný pokračujúci pokles účtovných rezerv s vyššími garantovanými úrokovými sadzbami, pretože staršie zmluvy s vysokými garanciami dožívajú a sú nahrádzané zmluvami s nižšou garantovanou sadzbou. Podobný priebeh sa očakáva aj v budúcnosti.

Tabuľka 4-11: Rozdelenie rezerv životného poistenia bez IŽP podľa garantovanej úrokovej miery

Rozdelenie rezerv životného poistenia podľa garantovanej úrokovej miery	31-12-2016	31-12-2015
5,00 % a viac	47,1 %	45,3 %
Viac ako 3,00 % až do a vrátane 4,99 %	%	0 %
Viac ako 2,50 % až do a vrátane 3,00 %	20,5 %	19,5 %
Viac ako 0,00 % až do a vrátane 2,50 %	15,9 %	15,6 %
0,00 %	16,5 %	19,6 %
Celkom	100,0 %	100,0 %

Riziko kreditného rozpätia

Celková investícia do podnikových dlhopisov bola 78 949 tis. Eur a počas roka sa zvýšila o 987 tis. Eur, čo bolo v súlade s investičnou stratégiou, keďže prostredie nízkych výnosov nútilo k hľadaniu investičných príležitostí, ktoré ponúkajú mierne vyššie výnosy, čo je však spojené s vyšším kreditným rizikom. Väčšina investícií sa rozdeľuje na dlhopisy nefinančných inštitúcií s cieľom podporiť diverzifikáciu portfólia. Podrobné geografické rozdelenie podnikových dlhopisov je uvedené v tabuľke 4-12.

Tabuľka 4-12: Geografické rozdelenie podnikových dlhopisov

Geografické rozdelenie	31.12.2015		31.12.2016	
Trhová hodnota – tis. Eur	suma	v %	suma	v %
Európa	60 983	78,2%	59 103	74,9%
Belgicko	1 587	2,0%	1 046	1,3%
Slovensko	25 912	33,2%	26 862	34,0%
Maďarsko	-	0%	-	0%
Česká republika	-	0%	-	0%
Bulharsko	-	0%	-	0%
Ostatné krajiny eurozóny	32 506	41,7%	29 382	37,2%
Ostatné krajiny Európy	978	1,3%	1 813	2,3%
USA	13 846	17,8%	16 454	20,8%
Zvyšok sveta	3 139	4,0%	3 392	4,3%
Spolu	77 968	100,0%	78 949	100,0%

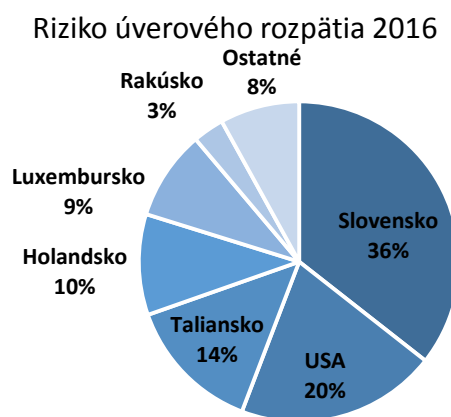
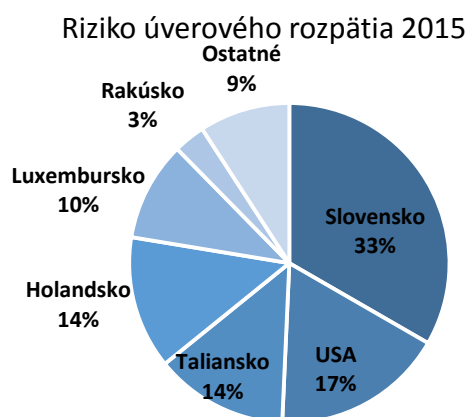
Rozdelenie podnikových dlhopisov do ratingových tried predstavuje základ pre posúdenie rizika kreditného rozpätia. Spoločnosť investuje len do dlhopisov s investičným ratingom, čo je v súlade s Investičnou stratégiou a so Zásadami obozretnej osoby. Väčšina investícií je do podnikových dlhopisov BBB investičného stupňa a expozícia na konci roka bola 57 258 tis. Eur a tvorili 72,5%, pričom investície

do subjektov skupiny KBC boli vo výške 25 700 tis Eur. Zvýšenie expozície BBB bolo spôsobené aj znížením ratingu niektorých spoločností.

Tabuľka 4-13: Podnikové dlhopisy podľa investičných stupňov

Rating	31.12.2015		31.12.2016	
	suma	v %	suma	v %
Trhová hodnota – v tis. Eur				
AAA		0,0%		0,0%
AA	8 538	10,9%	7 153	9,1%
A	19 274	24,7%	14 538	18,4%
BBB	50 156	64,3%	57 258	72,5%
Neinvestičný stupeň alebo nehodnotené		0,0%		0,0%
Spolu	77 968	100,0%	78 949	100,0%

Poisťovňa diverzifikuje investície do podnikových dlhopisov aj z ohľadom na geografické kritérium. Diverzifikácia pomáha zmierňovať finančné rizika vzniknuté v daných krajinách, avšak väčšina investícií je umiestnené v krajinách eurozóny. Investície v USA nenesú žiadne kurzové riziká.

Akciové riziko

Investície do akcií sú len vedľajším výsledkom finančného umiestnenia aktív klientov z fondov investičného životného poistenia a riadenia ich likvidity. Poisťovňa preto drží vyššiu hodnotu fondov s cieľom zabezpečiť krytie záväzkov. S cieľom zachovať nízku expozíciu voči akciovému riziku tohto druhu je definovaný maximálny strop investície do akcií.

Riziko nehnuteľností

Poisťovňa nedrží vo svojom portfóliu žiadne expozície spadajúce do rizika nehnuteľností.

Kurzové riziko

Poisťovňa má vytvorenú obozretnú investičnú politiku, pokiaľ ide o priamu expozíciu vo forme štruktúrnych mien, pričom je cieľom vyhnúť sa otvorenej pozícii a vyhnúť sa menovému riziku. Devízová angažovanosť je veľmi malá, vyskytuje sa v spojení s fondami Investičného životného poistenia.

4.3. Kreditné riziko

Kreditné riziko je potenciálna negatívna odchýlka od očakávanej hodnoty finančného nástroja vyplývajúca z neplatenia alebo neplnenia zmluvnou stranou (napríklad dlžníkom), v dôsledku platobnej neschopnosti, neschopnosti alebo neochoty platiť alebo vykonať udalosti alebo opatrenia prijaté politickými alebo menovými orgánmi konkrétnej krajiny (riziko krajiny). Kreditné riziko teda zahŕňa riziko zlyhania a riziko krajiny, ale zahŕňa aj migračné riziko, ktorým je riziko nepriaznivých zmien úverových ratingov.

Kreditné riziko je riadené na úrovni jednotlivej transakcie ako aj na úrovni portfólia. Riadenie kreditného rizika na úrovni transakcií znamená, že sú zavedené interné postupy a nástroje na identifikáciu a meranie rizík pred a po prijatí individuálnych kreditných expozícií. Limity a poverenia sú nastavené na určenie maximálnej povolenej kreditnej expozície a úrovne, na ktorej sa prijímajú rozhodnutia o prijatí rizík v investičných portfóliách. Riadenie rizika na úrovni portfólia zahŕňa okrem iného periodické meranie a analýzu rizika zahrnutého v konsolidovanom úverovom a investičnom portfóliu a podávanie správ o ňom, monitorovanie splňania limitov, vykonávanie záťažových testov v rôznych scenároch a prijatie opatrení na zmiernenie rizika. Bližšie je toto riziko popísané v časti riziko kreditného rozpätia.

Tabuľka 4-14: Detailné rozdelenie celkových dlhopisov

Detailné rozdelenie dlhopisového portfólia	31.12.2015	31.12.2016
Podľa ratingu		
Investičný stupeň	100,0%	100,0%
Neinvestičný stupeň	0,0%	0,0%
Bez ratingu	0,0%	0,0%
Podľa sektora		
Štátne	60,7%	60,1%
Finančné	33,2%	33,5%
ostatné	6,1%	6,4%
Podľa zostávajúcej doby do splatnosti		
menej ako 1 rok	3,2%	10,4%
medzi 1 a 3 rokmi	16,9%	12,8%
medzi 3 a 5 rokmi	21,2%	21,5%
medzi 5 a 10 rokmi	26,9%	32,9%
viac ako 10 rokov	31,8%	22,4%

Kreditné riziko: Nízky rizikový profil v súlade s nízkym rizikovým apetítom.

Kreditné riziko spojené s rizikom protistrany

Expozícia rizika pre modul riziko zlyhania protistrany vykazuje malé zvýšenie o 120 tis. Eur. Došlo však k zmene v úrovni rizika vyplývajúce zo zaistných zmlúv a peňažných vkladov tzv. Typ 1 a rizika z pohľadávok z poistného alebo provízií tzv. Typ 2. Pri riziku zlyhania protistrany v podobe zaistenia a peňažného vkladu sa kapitál znížil z dôvodu nižšieho objemu peňažných prostriedkov, ktorá bola nižšia na konci roka 2016 v porovnaní s rokom 2015. Zvýšenie expozície rizika zlyhania protistrany pre pohľadávky voči klientom a sprostredkovateľom je mierne vyššie.

Tabuľka 4-15: Kapitál pre riziko zlyhania protistrany je rozdelený na expozíciu Typu 1 a Typu 2

tis. Eur	31.12.2015	31.12.2016
Riziko zlyhania protistrany	3 546	3 666
z čoho pre zaistovateľa a peňažné vklady (Typ 1)	2 732	2 069
z čoho pre pohľadávky (Typ 2)	1 002	1 850

Spoločnosť je vystavená kreditnému riziku vo vzťahu k zaistovacím spoločnostiam, z dôvodu neplnenia existujúcich záväzkov alebo techniky zmierňovania rizika s vplyvom na výšku požadovaného kapitálu,

ktorá vyplýva z uzatvorených zaistných zmlúv. Tento druh konkrétneho kreditného rizika sa meria pomocou nominálneho prístupu (maximálna strata) a očakávanej straty, okrem iných techník. Používajú sa limity koncentrácie voči subjektom. Pravdepodobnosť zlyhania a následná očakávaná strata sa vypočíta s použitím interného alebo externého ratingu.

4.4. Riziko likvidity

Riziko likvidity predstavuje riziko, že organizácia nebude schopná splniť svoje platobné záväzky v čase splatnosti bez vzniku neprijateľných strát.

Hlavným cieľom riadenia likvidity skupiny KBC je umožniť financovanie skupiny a umožniť, aby hlavné podnikateľské aktivity skupiny pokračovali v tvorbe príjmov aj za nepriaznivých okolností.

Charakter rizika likvidity poisťovne nie je porovnateľný s rizikom likvidity bankových subjektov, hlavne kvôli rozdielnej štruktúre profilu aktív / pasív. Bankové činnosti sa zvyčajne musia vyrovnávať s aktívami, ktoré majú dlhšie trvanie ako zodpovedajúce pasíva. Poisťovne majú spravidla kratšie a oveľa likvidnejšie aktíva ako zodpovedajúce záväzky. Poistné záväzky sú pomerne stabilné a nelikvidné.

Riziko likvidity poisťovne je v súčasnosti riadené monitorovaním investičnej politiky. Pri monitorovaní rizika likvidity sa používa technika ALM rizika párovania peňažných tokov aktív a pasív. Tá istá technika sa používa aj pri monitorovaní úrokového rizika. Spoločnosť má dostatočný objem majetku vykázaného ako prebytok hodnoty aktív nad hodnotou očakávaných záväzkov z peňažných tokov na obdobie budúcich 20 rokov. Riziko spojené s nevypáranými záväzkami zo životného poistenia pre obdobie od 21 a viac rokov je malé a rieši sa priebežne z prebytkov aktív nad pasívami v najbližších rokoch.

Spoločnosť vytvorila koncepciu pre riadenie rizík likvidity, ktorá definuje postupy riadenia rizík vrátane identifikácie, merania, podávania správ a reakcie a následných opatrení na riziko likvidity poisťovne, rozlišuje medzi rizikom likvidity životného a neživotného poistenia.

Očakávané zisky zahrnuté v budúcom poistnom

Očakávané zisky zahrnuté v budúcom poistnom (EPIFP) sú 7 105 tis. Eur a z toho 5 822 tis. Eur zo životného poistenia a 1 283 tis. Eur z neživotného poistenia. Poisťovňa aplikuje zmluvné ohraničenia v súlade s regulačnými požiadavkami najmä pre úrazové pripoistenie.

Riziko likvidity pre neživotné poistenie

V rámci neživotného poistenia by mohlo vzniknúť riziko likvidity, ak dôjde ku poistným plneniam v rozmedzí katastrofy (napríklad prírodnej katastrofy), čo povedie k materiálnemu zvýšeniu poistných nárokov a tým k veľkým požiadavkám na finančnú hotovosť poisťovne. Existujú však niektoré dôvody, prečo sa toto vystavenie riziku podstatne líši od rizika likvidity, ktorému sú vystavené životné poisťovne. Výplata plnenia i poisťníkom sa zvyčajne uskutočňuje v dlhšom časovom horizonte (t.j. hodnotenie škôd, právnych postupov atď.) a určité úrovne nárokov sú kryté zaistným programom poisťovne.

Politika zaistenia poisťovne uvádza, že je potrebné prerokovať dodatočné doložky o zaistných plneniach s cieľom zabezpečiť, aby sa riziko, ktoré súvisí s časovým nesúladom medzi výplata klientom a príjmom od zaistovateľov. Konkrétnejšie zmluvy o zaistení obsahujú ustanovenia umožňujúce podať žiadosť o okamžitú náhradu škody za veľké straty mimo bežných účtovných období.

Riziko likvidity pre životné poistenie

Činnosť životného poistenia pozostáva z poistenia na dožitie v dlhodobom a strednodobom časovom horizonte. Životné poistenie môže byť konfrontované s rizikom likvidity v dôsledku:

- ✓ zmeny trhových podmienok (napríklad pohyb úrokových sadzieb, hospodárskej súťaže atď.), čo vedie k prudkému nárastu predčasného ukončenia poistných zmlúv,
- ✓ zmeny regulačného prostredia (napr. zmena v režime daňového zvýhodnenia) vedúca klientov k prechodu na iné produkty akumulovania finančných prostriedkov na dôchodok tzv. celo-trhový scenár,
- ✓ idiosynkratického scenára, v ktorom klienti spochybňujú kreditnú spôsobilosť poisťovne a masívne predčasne ukončujú poistné zmluvy,
- ✓ kombináciou vyššie uvedeného tzv. kombinovaný scenár.

Tieto scenáre by viedli k masovému poklesu portfólia životných zmlúv poisťovne. Vo všetkých týchto scenároch má poisťovňa disponovať adekvátnym likvidným vankúšom (hotovosť, likvidné aktíva, podmienené úverové linky atď.) na zvládnutie týchto peňažných výdavkov. S výnimkou idiosynkratického scenára sa očakáva, že časový horizont, v ktorom sa budú uskutočňovať peňažné toky, bude pomerne dlhý (t.j. dlhší ako jeden mesiac), čím sa znižuje riziko nesplnenia záväzkov za prijateľné náklady. Riziko likvidity z činností životného poistenia sa posudzuje interným ukazovateľom záťažovej skúšky, ako je definované v Koncepcii riadenia rizika likvidity v horizonte jedného mesiaca a troch mesiacov. Dlhodobá likvidita poisťovne sa riadi metódou párovania peňažných tokov a zabezpečuje, aby sa uskutočňovali dostatočné investície do likvidných aktív.

Likviditné riziko: Nízky rizikový profil v súlade s nízkym rizikovým apetítom.

4.5. Operačné riziko

Operačné riziko nastáva v dôsledku neprimeraných alebo nevhodných interných procesov, pracovníkov a systémov alebo z náhlych vonkajších udalostí spôsobených buď ľudským faktorom alebo živelnou udalosťou. Operačné riziko nezahŕňa obchodné, strategické riziko a reputačné riziko.

Operačné riziko vyplýva z každodenných obchodných činností poisťovne, vzhľadom na to, že sa sústreďuje na samotnú organizáciu, čo znamená, že je priamo spojené so základnými stavebnými kameňmi (ľudia, procesy, systémy). Okrem toho zahŕňa riziká vyplývajúce z činností, ktoré sa špecificky zameriavajú na prevádzku organizácie (napríklad: úmyselne založený požiar, externe spôsobený podvod alebo krádež), ako aj náhle škody, resp. deštruktívne externé udalosti, ktoré negatívne ovplyvňujú každodennú činnosť v poisťovni a ktoré sú nefinančnej povahy, ako napríklad vojna alebo teroristický útok.

Riadenie operačného rizika

V celej KBC skupine je zavedený jedna globálna koncepcia pre riadenie operačného rizika. Funkcia skupinového riadenia rizík je primárne zodpovedná za definovanie koncepcie pre riadenie operačných rizík.

Hlavné skupinové kontroly sú definované ako základné ciele interných kontrol smerom zhora nadol používané na zmiernenie kľúčových a najzávažnejších nefinančných rizík, ktoré sú súčasťou procesov v poisťovni. Tieto kontroly sú revidované v horizonte viacročného plánovania, o ktorom sa rozhoduje

na úrovni skupiny. V prípade doplnenia nových rizík a kontrol do GKC ich musia subjekty zaradiť do svojho prostredia rizík a kontrol:

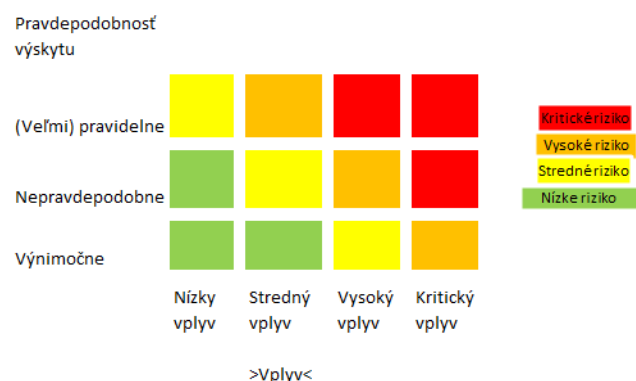
- do roka v prípade, že proces má vysoký rizikový profil,
- do dvoch rokov v prípade, že proces má stredný rizikový profil.

Niektoré z hlavných skupinových kontrol sú kvalifikované ako **nulové tolerancie**. Sú to závažné skupinové ciele kontrol, ktoré sú vyhodnotené ako nediskutovateľné a musia sa splniť.

Vyhodnocovanie úrovne rizika sa realizuje priebežne, keď sa stav rizika zmení.

Každému operačnému riziku identifikovanému v procese identifikovania rizika alebo s analýzou rizika sa musí prideliť skóre inherentného rizika a zostatkového rizika. Skóre inherentného rizika a zostatkového rizika sú kvalifikované ako **kritické, vysoké, stredné alebo nízke** na základe príslušnej mapy prehriatia (heat map) predstavujúcej vplyv rizika a pravdepodobnosť výskytu. **Pravdepodobnosť** je miera ex-ante možnosti, že daný prípad môže nastať.

Vplyv je miera účinku udalosti na hodnotu poisťovne a skupiny KBC v prípade, že udalosť nastane. Vplyv môže byť kvantitatívny alebo kvalitatívny.

Rizikový profil procesov

Kvôli schopnosti rozlišovať prístup riadenia rizika a prioritizovať potrebné opatrenia, každý proces v poisťovni je kategorizovaný ako proces s Vysokým, Stredným alebo Nízkym rizikom:

- **Vysoký** rizikový profil má proces, pri ktorom výskyt jednotlivého rizika alebo nahromadenie podobných rizík môže ohroziť hlavné ciele subjektu, alebo môže výrazne poškodiť reputáciu subjektu, s významnými negatívnymi vedľajšími účinkami na spoločnosť alebo skupinu KBC.
- **Stredný** rizikový profil má proces, pri ktorom výskyt jednotlivého rizika alebo nahromadenie podobných rizík môže ohroziť hlavné ciele subjektu, alebo môže výrazne poškodiť reputáciu subjektu, s ovládateľnými negatívnymi vedľajšími účinkami na spoločnosť alebo na skupinu KBC.
- **Nízky** rizikový profil má proces, pri ktorom výskyt jednotlivého rizika alebo nahromadenie podobných rizík nemôže ohroziť hlavné ciele subjektu, ani nepoškodí reputáciu subjektu, takže sa nepredpokladajú žiadne negatívne vedľajšie účinky na spoločnosť alebo skupinu KBC.

4.6. Iné významné riziká

Obchodné a strategické riziká

Obchodné riziko nastáva v dôsledku zmien v makroekonomickom prostredí, sektore finančných služieb alebo na trhu produktov a služieb ako aj v dôsledku iných zmien v regulačnom, sociálno-demografickom, politickom, kultúrnom alebo ekologickom prostredí.

S cieľom znížiť zraniteľnosť voči externému prostrediu spoločnosť diverzifikuje skladbu skupín činnosti poistenia, segmentáciu cieľových distribučných kanálov. S cieľom adekvátne spĺňať požiadavky nových európskej legislatívy (napr. PRIIPS IMD), ako aj špeciálnej slovenskej regulácie (napr. 8% špeciálny odvod z neživotného poistenia) o ako aj zvýšiť kvalitu služieb svojim klientom spoločnosť plánuje naďalej investovať do zlepšovania svojej flexibility a odolnosti svojich systémov a IT infraštruktúry.

Strategické riziko je riziko, ktoré nastane v prípade nevykonania strategického rozhodnutia, spravenie strategického rozhodnutia, ktoré nemá želaný efekt alebo toto rozhodnutie nie je adekvátne implementované

Strategické riziko súvisí so schopnosťou, resp. neschopnosťou poisťovne prispôbovať sa neustále sa meniacemu konkurenčnému prostrediu a teda súvisí s otázkou, či prijímané strategické rozhodnutia budú podporovať dlhodobu udržateľnú rast spoločnosti v súlade s očakávaniami interných aj externých zainteresovaných strán. V dôsledku toho sa so strategickým rizikom spája dlhodobá perspektíva (rozhodnutie sa prijíma teraz, k škode príde neskôr) a zahŕňa aj riziko hodnoty „značky“ poisťovne, čo znamená jej schopnosť vytvárať hodnotu do budúcnosti. „Kvalita“ rozhodovacieho procesu, ako aj napríklad efektívne riadenie zmien, sú kľúčom k riadeniu strategického rizika.

Obchodné a strategické riziká sú vyhodnocované prostredníctvom štruktúrovaného procesu skenovania neväčších finančných aj nefinančných rizík počas procesu tvorby strategického plánu. Monitorovanie ohrozenia poisťovne voči identifikovaným rizikám prebieha priebežne počas celého roka. Popri skenovaní rizík prebieha kontinuálny proces identifikácie a riadenia týchto rizík prostredníctvom reportovania signálov z externého aj interného prostredia. Dopady týchto rizík sú vyhodnocované prostredníctvom záťažových testov a testov citlivosti s cieľom zistiť ich rozsah a dopady na kapitálovú primeranosť poisťovne.

Počas procesu vlastného posúdenia rizík a solventnosti sú obchodné riziká vyhodnocované prostredníctvom jednoročných stresov na hospodársky výsledok.

Obchodné a strategické riziko: Stredný rizikový profil a stredný rizikový apetít

Reputačné riziko

Je to riziko vyplývajúce zo straty dôvery zainteresovaných strán (napr. klienti, zmluvní partneri, akcionári, investori, veritelia, analytici trhu, iné zainteresované subjekty alebo regulačné orgány) alebo ich negatívne vnímanie spoločnosti – bez ohľadu na to, či je opodstatnené alebo nie - ktoré môže negatívne ovplyvniť schopnosť spoločnosti udržať súčasné alebo nadviazať nové obchodné vzťahy, vzťahy s klientmi a zachovať si naďalej prístup zdrojom financovania.

Reputačné riziko má charakter odvodeného ale aj druhotného rizika, keďže býva väčšinou spojené a vyskytuje sa súčasne s iným typom rizika. Proaktívne a retroaktívne riadenie reputačného rizika je plne v kompetencii najvyššieho manažmentu poisťovne, ktoré je podporované rôznymi špecializovanými útvarmi, vrátane hovorca ČSOB finančnej skupiny a právnym útvarom alebo útvarom compliance.

Poisťovňa monitoruje reputačné indexy a angažovanosť zamestnancov oproti interným cieľom.

4.7. Ostatné informácie

Analýza citlivosti a záťažové testy

Analýza citlivosti a záťažové testovanie sú pravidelne vykonávané spoločnosťou s cieľom zistiť riziká, ktoré by mohli zostať skryté a neidentifikované a súčasne umožňujú manažmentu poisťovne pozorovať možné dopady týchto rizík na kapitálovú primeranosť poisťovne počas nepriaznivých okolností a pripraviť si nástroje na zmierňovanie týchto dopadov s cieľom minimalizovať skutočné finančné straty.

Analýza citlivosti sa vykonáva na parametre používané pri stanovení hodnoty technických rezerv s cieľom zistiť ich vplyv na výšku najlepšieho odhadu finančných tokov v budúcnosti. Technické rezervy sú najviac citlivé na zmeny diskontnej krivky, budúci vývoj obstarávacích nákladov a predčasného rušenia poisťných zmlúv.

Záťažové testovanie je dôležitý manažérsky nástroj, ktorý má pridanú hodnotu pre strategické rozhodovanie manažmentu ako aj na každodenné riadenie poisťovne ako je identifikácia rizík, stanovenie ochoty akceptovať riziko a nastavenie limitov akceptácie rizík atď. Ako taký je záťažové testovanie nedeliteľnou súčasťou každej koncepcie riadenia rizika v poisťovni a systému riadenia rizík a tvorí základný prvok najmä vlastného posúdenia rizík a solventnosti.

Záťažové testovanie je pravidelne iniciované regulátormi alebo je vykonávané ako integrovaný test pre zistenie odolnosti poisťovne voči špecifickému riziku, ktoré môže nastať.

5. Oceňovanie pre účely solventnosti

Oceňovanie pre účely solventnosti používa ekonomickú súvahu. Ekonomická súvaha vychádza zo súvahy zostavenej podľa účtovnej závierky podľa medzinárodných účtovných pravidiel IFRS a upravuje sa na plne trhovo-konzistentnú súvahovú hodnotu podľa pravidiel vyplývajúcich zo zákona o poisťovníctve. Napríklad, aktíva držané do splatnosti sa oceňujú reálnymi hodnotami, nepredajné aktíva sú nastavené na nulu, napr. časovo rozlíšené náklady a softvér. Technické záväzky podľa účtovného ocenenia sú v plnej miere nahradené podľa požadovanej metodiky oceňovania pre účely solventnosti.

Tabuľka 5-1: Účtovná (IFRS) súvaha a ekonomická súvaha pre účely solventnosti

Aktíva			Pasíva		
v tis. Eur	Účtovná závierka	Solventnosť		Účtovná závierka	Solventnosť
Investície			Kapitál		
Hmotný majetok	498	498			
Dlhodobý nehmotný majetok	1 984	0			
Podniky kolektívneho investovania	456	452			
Termínované vklady	14 713	14 777	Aktíva prevyšujúce pasíva	60 017	79 374
Štátne dlhopisy s pevným úrokom	108 234	118 836	Trhovo konzistentné záväzky	285 984	275 786
Podnikové dlhopisy s pevným úrokom	77 880	78 949			
Celkové investície	203 765	213 512	Životné poistenie	108 538	120 004
Investície v mene poisťovníkov	121 836	121 836	Investičné životné poistenie	126 271	124 015
Ostatné aktíva			Neživotné poistenie	38 957	14 403
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty *	8 754	8 754	Celkové trhovo konzistentné záväzky	273 766	258 422
Zaistenie	677	91	Ostatné finančné záväzky	305	305
Odložené daňové pohľadávky	0	0	Odložené daňové záväzky	257	5 403
Ostatné aktíva	10 967	10 967	Ostatné záväzky	11 656	11 656
Celkové ostatné aktíva	20 399	19 812	Celkové ostatné záväzky	12 218	17 364
Celkové aktíva	346 001	355 161	Celkové záväzky	346 001	355 161

Detailný výkaz SE.02.01.02 je možné nájsť v prílohe.

5.1. Oceňovanie aktív

Oceňovanie aktív na účel solventnosti je konzistentné s metódami stanovenými v Medzinárodných účtovných štandardoch, ktoré Komisia prijala v súlade s nariadením (ES) č. 1606/2002, okrem prípadov, keď sa vyžaduje používanie špecifickej metódy oceňovania vo vzťahu k aktívam.

Spoločnosť sa riadi hierarchiou oceňovania s kótovanými trhovými cenami na aktívnych trhoch pre rovnaké aktíva ako štandardnou metódou oceňovania s cieľom zabezpečiť, aby sa aktíva oceňovali hodnotou, za ktorú by sa mohli zobchodovať medzi informovanými a dobrovoľne súhlasiacimi stranami v nezávislej transakcii.

Rozdiel v oceňovaní aktív sa týka niektorých tried aktív a vychádza z rozdielneho oceňovania súvahy na účel solventnosti a účtovných pravidiel. Celková hodnota aktív poisťovne k 31.12.2016 podľa bola podľa účtovnej závierky 346 001 tis. Eur a podľa oceňovania na účel solventnosti 355 161 tis. Eur, takže celkový rozdiel v hodnote aktív bol 9 160 tis. Eur. Hlavné rozdiely na strane aktív sa týkajú týchto významných tried aktív:

- nárast o 10 602 tis. Eur z dôvodu precenenia aktív štátnych dlhopisov klasifikovaných ako dlhopisy držané do splatnosti podľa oceňovania na trhovú hodnotu na účel solventnosti,
- nárast o 1 069 tis. Eur z dôvodu precenenia aktív podnikových dlhopisov klasifikovaných ako dlhopisy držané do splatnosti podľa oceňovania pre účtovnú závierku na trhovú hodnotu na účel solventnosti,
- pokles o 1 984 tis. Eur v nastavení hodnoty nehmotného majetku (software) a časového rozlíšenia obstarávacích nákladov na nulu,
- pokles o 587 tis. Eur v hodnote zaistenia je spôsobený inou metodikou, kde sa pre účely určenia hodnoty zaistenia používa metóda projektovaných finančných tokov v prípade ocenenia na účely solventnosti.

Tabuľka 5-2: Rozdiely v ocenení na účel solventnosti a účtovnej závierky k 31. decembru 2016

(tis. Eur)	<i>Solventnosť hodnota</i>	<i>Účtovná hodnota</i>	<i>Rozdiel</i>
Nehmotné aktíva	0	1 984	-1 984
Dlhopisy držané do splatnosti	60 882	49 212	11 670
Pohľadávky od zaistovateľov	91	677	-587
Podniky kolektívneho investovania	452	456	-4
Termínované vklady	14 777	14 713	65
Celkom za aktíva	76 203	67 042	9 160

Popis oceňovania významných tried aktív je uvedený nižšie:

Nehmotný majetok

Ocenenie podľa účtovnej závierky

V súlade s účtovnými princípmi je nehmotný majetok ocenený obstarávacou cenou zníženou o amortizáciu / odpisy. Spoločnosť odpisuje dlhodobý nehmotný majetok počas jeho očakávanej ekonomickej životnosti metódou rovnomerných odpisov.

Dlhodobý nehmotný majetok je pravidelne testovaný na znehodnotenie. Keď účtovná hodnota dlhodobého majetku presahuje jeho odhadovanú realizačnú hodnotu (vyššia z hodnôt trhovej hodnoty a hodnoty z používania), hodnota je znížená aby reflektovala realizačnú hodnotu.

Ocenenie na účely solventnosti

Podľa pravidiel pre solventnosť je nehmotný majetok identifikovateľný nepeňažný majetok bez fyzickej podstaty. Pokiaľ nemôže byť predaný oddelene a poisťovňa alebo zaistovňa nemôže preukázať že existuje trhovú hodnotu pre rovnaké alebo podobné aktívum, podľa oceňovacích princípov pre účel solventnosti sa oceňujú nulou.

Investície držané do splatnosti

Ocenenie podľa účtovnej závierky

Finančné aktíva držané do splatnosti sú finančné aktíva s pevnými alebo dopredu stanoviteľnými platbami a splatnosťou, ktoré Spoločnosť zamýšľa a je schopná držať do splatnosti.

Finančné aktíva držané do splatnosti sú pri prvotnom zaúčtovaní ocenené v reálnej hodnote a následne sa vykazujú v amortizovanej hodnote zníženej o opravné položky.

Spoločnosť pravidelne posudzuje, či existuje objektívny dôkaz o možnom znížení hodnoty finančných aktív držaných do splatnosti. Zníženie hodnoty finančného aktíva nastáva, ak je účtovná hodnota

finančného aktíva vyššia než hodnota očakávaných peňažných tokov z finančného aktíva diskontovaných pôvodnou efektívnou úrokovou mierou.

Finančné aktíva držané do splatnosti sa vykazujú ku dňu vysporiadania a sú odúčtované zo súvahy v nasledujúcich prípadoch:

- Práva na peňažné toky z finančného aktíva vypršali.
- Spoločnosť previedla práva na peňažné toky z aktíva na tretiu osobu alebo pristúpila na záväzok prevádzať zinkasované peňažné toky na tretiu osobu.
- Spoločnosť previedla takmer všetky riziká a benefity spojené s aktívom alebo nepreviedla takmer všetky riziká a benefity spojené s aktívom, ale stratila kontrolu nad aktívom

Ocenenie na účely solventnosti

Pre potreby solventnosti sú klasifikované aktíva držané do splatnosti preceňované na reálnu hodnotu (fair-value) v súlade s pravidlami uvedenými pre aktíva klasifikované na predaj.

Pre aktíva klasifikované ako aktíva k dispozícii na predaj nie je rozdiel medzi oceneniami.

Termínované vklady

Ocenenie podľa účtovnej závierky

Termínované vklady predstavujú pohľadávky poisťovne voči komerčným bankám z termínovaných vkladov alebo termínované vklady, ktoré boli pôvodne podkladovým aktívom depozitných prémie pre fondy investičného životného poistenia.

Bankové termínované vklady sú vykazované v amortizovanej hodnote. Termínované vklady, ktoré boli pôvodne podkladovým aktívom depozitných prémie pre fondy investičného životného poistenia, sú pri prvotnom zaúčtovaní ocenené v reálnej hodnote a následne sa vykazujú v amortizovanej hodnote.

Ocenenie na účely solventnosti

Pre účel solventnosti sa hodnota termínovaných vkladov sa rovná ich reálnej hodnote. Reálna hodnota termínovaných vkladov je stanovená interným modelom ako súčasná hodnota diskontovaných budúcich peňažných tokov. Hodnota je vyššia z dôvodu záporných úrokových mier.

Podniky kolektívneho investovania

Finančné umiestnenia pre podniky kolektívneho investovania predstavujú finančné aktíva obstarané v mene poistených z prostriedkov získaných od poistencov.

podniky kolektívneho investovania sú klasifikované ako finančné aktíva oceňované reálnou hodnotou cez výkaz ziskov a strát. Tieto aktíva sa pri prvotnom zaúčtovaní oceňujú reálnou hodnotou (bez transakčných nákladov) a následne sa oceňujú reálnou hodnotou cez výkaz ziskov a strát a iného komplexného výsledku.

Reálna hodnota finančných aktív, pre ktoré existuje aktívny trh a trhovú hodnotu sa dá spoľahlivo zistiť, sa rovná kótovaným trhovým cenám. V prípadoch, keď kótované trhové ceny nie sú dostupné, sa reálna hodnota určuje odhadom použitím súčasnej hodnoty budúcich peňažných tokov.

Odložená daňová pohľadávka / záväzok

Ocenenie podľa účtovnej závierky

Časť výnosov poisťovne podlieha zrážkovej dani (napr. úroky z termínovaných vkladov). Odložená daň sa počíta na základe súvahovej metódy zo všetkých dočasných rozdielov medzi daňovou hodnotou aktív a záväzkov a ich čistou účtovnou hodnotou a z titulu daňovej straty, ktorú je možné umorovať oproti budúcim daňovým ziskom. Na určenie odloženej dane sa používajú daňové sadzby očakávané v čase

realizácie odložených daňových aktív a záväzkov. Odložená daň, ktorá sa vzťahuje na položky preceňované do výkazu zmien vo vlastnom imaní, je vykázaná vo vlastnom imaní a nie vo výkaze ziskov a strát a iného komplexného výsledku. Odložené daňové pohľadávky a záväzky sa nediskontujú.

Spoločnosť účtuje o odloženej daňovej pohľadávke len ak je pravdepodobné, že Spoločnosť bude dosahovať v budúcnosti daňové zisky, voči ktorým sa odpočítateľné prechodné rozdiely budú môcť použiť.

Ocenenie na účely solventnosti

Na základe princípov ocenenia pre účel solventnosti sa odložená daň z aktív alebo záväzkov počíta ako rozdiel precenenia aktív a pasív, na ktorý sa uplatní aktuálna daňová sadzba a započíta sa položka odloženej dane z účtovnej závierky.

5.2. Technické rezervy poisťovne

5.2.1. Ocenenie na účely solventnosti

Vo všeobecnosti sa technické rezervy v ekonomickej súvahe ocenené na účely solventnosti vyjadrujú ako súčet najlepšieho odhadu záväzkov a rizikovej prirážky:

- ✓ **Najlepší odhad** zodpovedá pravdepodobnosťou váženému priemeru budúcich peňažných tokov s prihliadnutím na časovú hodnotu peňazí s použitím príslušnej časovej štruktúry bezrizikovej úrokovej miery.
- ✓ **Riziková prirážka (marža)** sa vypočíta ako náklady akcionára na poskytnutie sumy použiteľných vlastných zdrojov rovnajúce sa kapitálovej požiadavke solventnosti potrebnej na podporu poistných a zaistných záväzkov počas ich životnosti. Náklady na kapitál definuje regulátor sadzbou 6%.

Výnimka z požiadavky vypočítat' najlepši odhad záväzkov a rizikovú prirážku je pre poistné záväzky, pri ktorých je možné hodnotu záväzkov životného poistenia spoľahlivo replikovať pomocou finančných nástrojov, pre ktoré je možné spoľahlivo sledovať trhovú hodnotu. Hodnota technických rezerv spojených s týmito budúcimi peňažnými tokmi sa určí "ako celok" (t. j. žiadny samostatný výpočet najlepšieho odhadu a rizikovej marže) na základe trhovej hodnoty finančných nástrojov. V praxi sa technické rezervy vypočítané "ako celok" vzťahujú na portfólio zmlúv investičného životného poistenia, kde podkladovým aktívom sú investičné fondy.

Technické rezervy v životnom poistení sa vo všeobecnosti vzťahujú na tie poistné záväzky, ktoré sa "určujú na podobnom technickom základe ako životné poistenie", aj keď nie sú životným poistením z čisto právneho hľadiska. V praxi sa klasifikácia životných resp. neživotných záväzkov zakladá na aktuárskych technikách používaných na výpočet technických rezerv. Toto rozdelenie, špecifické pre ocenenie pre účel solventnosti, prináša určité rozdiely v klasifikácii najmä pre zdravotné poistenie ako je poistenie trvalých následkov úrazu, poistenie kritickej choroby, invalidity, atď.

Tabuľka 5-3: Technické rezervy

v tis. Eur	31.12.2015	31.12.2016	Rozdiel	Rozdiel %
Najlepší odhad záväzkov pre životné poistenie - pred zaistením	216 820	236 624	19 805	9,1%
Najlepší odhad záväzkov pre životné poistenie - po zaistení	216 699	236 253	19 554	9,0%
Pohľadávky zo zaistenia - životné poistenie	-121	-371	-250	207,4%
Riziková prirážka	8 196	7 395	-801	-9,8%
Technické rezervy - životné poistenie (pred zaistením)	225 016	244 019	19 004	8,4%
Technické rezervy - životné poistenie (po zaistení)	224 895	243 648	18 753	8,3%
Najlepší odhad záväzkov pre neživotné poistenie - pred zaistením	13 684	11 652	-2 032	-14,8%
Najlepší odhad záväzkov pre neživotné poistenie - po zaistení	13 933	11 933	-2 000	-14,4%
Pohľadávky zo zaistenia - neživotné poistenie	249	280	32	12,7%
Riziková prirážka	2 402	2 750	349	14,5%
Technické rezervy pre neživotné poistenie (pred zaistením)	16 086	14 403	-1 683	-10,5%
Technické rezervy pre neživotné poistenie (po zaistení)	16 334	14 683	-1 651	-10,1%
Celkový najlepši odhad záväzkov spolu (pred zaistením)	230 503	248 276	17 773	7,7%
Celkový najlepši odhad záväzkov (po zaistení)	230 631	248 186	17 554	7,6%
Celkové pohľadávky zo zaistenia	128	-91	-219	-170,9%
Celková riziková prirážka	10 598	10 146	-453	-4,3%
Celkové technické rezervy (pred zaistením)	241 102	258 422	17 320	7,2%
Celkové technické rezervy (po zaistení)	241 230	258 331	17 102	7,1%

Pri výpočte najlepšieho odhadu je urobená projekcia odhadovaných budúcich finančných tokov. Peňažné toky sú následne diskontované pomocou bezrizikovej úrokovej miery predpísanej regulátorom. Spoločnosť používa tzv. "korekciu volatility", aby sa zohľadnil dlhodobý investičný horizont aktív pokrývajúcich poistné záväzky. Dopad uplatnenia korekcie volatility je 1 642 tis. Eur a uplatňuje sa najmä na záväzky životného poistenia vo výške 1 295 tis. Eur.

Tabuľka 5-4:

31.12.2016 v tis. Eur	Technické rezervy s korekciou volatility			Technické rezervy bez korekcie volatility			rozdiel s a bez korekcie volatility		
	Najlepší odhad záväzkov pred zaistením	Riziková prirážka	Tech. rezervy pred zaistením	Najlepší odhad záväzkov pred zaistením	Riziková prirážka	Tech. rezervy pred zaistením	Najlepší odhad záväzkov pred zaistením	Riziková prirážka	Tech. rezervy pred zaistením
Záväzky z neživotného poistenia	11 652	2 750	14 403	11 666	2 750	14 416	14	0	13
Záväzky zo životného poistenia	236 624	7 395	244 019	237 906	7 742	245 648	1 281	347	1 628
Spolu	248 276	10 146	258 422	249 571	10 492	260 064	1 295	347	1 642

Pri výpočte najlepšieho odhadu záväzkov v rámci životných resp. neživotných rezerv sa musia zmluvy rozdeliť do takzvaných "homogénnych rizikových skupín". Ide o skupiny zmlúv s podobnými rizikovými charakteristikami a dynamikou, pre ktoré sa môžu použiť rovnaké predpoklady na projektovanie budúcich peňažných tokov.

Pre získanie najlepšieho odhadu, ktorý zodpovedá pravdepodobnosťou váženému priemeru budúcich peňažných tokov, musí výpočet zohľadňovať všetky neistoty v peňažných tokoch. Je nutné poznamenať, že miera neistoty neznamená, že by sa do najlepšieho odhadu mali zahrnúť dodatočné prírážky.

Zahrnutie týchto neistôt vyžaduje, aby sa v metodike oceňovania zohľadnili charakteristiky peňažných tokov. To vedie k špecifickým zdrojom neistoty, napr.:

- načasovanie, frekvencia a výška poistných udalostí,
- výšku nárokov a dobu potrebnú na ich vysporiadanie,
- výšku nákladov v budúcnosti,
- správanie sa poistencov,
- očakávaný budúci vývoj, ako napríklad budúci demografický, právny, medicínsky, technologický, sociálny a environmentálny vývoj, vrátane inflácie (špecifickej pre daný subjekt aj pre portfólio). Napríklad v konkrétnej krajine to môže zahŕňať zmeny vyplývajúce z legislatívy, zdaňovania alebo nákladov na starostlivosť,
- vzájomná závislosť medzi jednotlivými zdrojmi neistoty.

Uvedený zoznam je tiež aplikovateľný na neživotné poistenie a zdravotné poistenie.

Ocenenie technických rezerv pre účely solventnosti je uvedené vo výkaze S.12.01.02.

Tabuľka 5-5: Ocenenie technických rezerv

	<i>Hodnota na účely solventnosti</i>	<i>Účtovná hodnota</i>	<i>Rozdiel</i>
<i>(tis. Eur)</i>			
Životné poistenie	118 194	106 742	11 452
Investičné životné poistenie	124 015	126 271	-2 256
Zdravotné poistenie (SLT)	1 810	11 293	-9 483
Neživotné poistenie	14 403	29 460	-15 057
Celkom technické rezervy	258 422	273 766	-15 344

Rozdiel ocenenia technických rezerv za rok 2016 bol vo výške 15 344 tis. Eur, rezervy pre životné poistenie sú vyššie podľa ocenenia pre účely solventnosti o 11 452 tis. Eur, čo je spôsobené najmä pozitívom bezrizikovej úrokovej miery na diskontovanie finančných tokov namiesto použitia technickej úrokovej miery ako aj použitím novších technických parametrov na úmrtnosť, atď.

Rezervy pre zdravotné poistenie sú menšie o 9 483 tis Eur, čo je spôsobené nižšou očakávanou škodovosťou, boli použité zmluvné ohraničenia jeden rok.

Rezervy pre neživotné poistenie boli nižšie o 15 057 tis. Eur čo je spôsobené najmä precenením technických rezerv na vzniknuté škody.

5.2.1.1. *Najlepší odhad rezerv v životnom poistení*

Pre stanovenia hodnoty záväzkov životného poistenia sa používajú techniky podobné životnému poisteniu pri projekcii budúcich peňažných tokov.

To znamená že projekcie peňažných tokov počítajú podľa jednotlivých poistných rizík na poistnej zmluve kde sa berú do úvahy biometrické parametra poistenej osoby napr. vek, pohlavie atď. Iba v situáciách, keď tento výpočet nie je vhodný resp. je nepraktický, môžu byť zmluvy zoskupené a metodika sa potom uplatňuje na skupinu poistných rizík resp. zmlúv. Toto zgrupovanie podlieha prísny podmienkam (musí poskytnúť približne rovnaké výsledky ako výpočet po zmluvách).

Nasledujúce peňažné toky sa berú do úvahy pri odhadovaní najlepšieho odhadu záväzkov životného poistenia:

Prichádzajúce peňažné toky (in-flow) obsahujú hrubé poistné zahrnuté v rámci zmluvných ohraničení k dátumu ocenenia. Treba poznamenať, že zmluvné ohraničenia nie sú rovnako definované pre stanovenia záväzkov pre účtovnú závierku a ocenenie pre účel solventnosti. Do prichádzajúcich finančných tokov patria aj všetky ostatné príjmové peňažné toky, napríklad regresy. Výnosy z investícií (prijaté úroky, dividendy ...) sa neberú do úvahy. V prípade zmlúv investičného životného poistenia sa berie do úvahy iba tzv. rizikové poistné alebo poplatky.

Odchádzajúce peňažné toky obsahujú nasledovné položky:

- ✓ Výplatu dávok poistníkom a príjemcom poistných plnení. Odchádzajúce peňažné toky plnení by mali zahŕňať:
 - plnenie po zániku zmluvy,
 - poistné plnenie pozostalým,
 - dávky v invalidite, kritickej chorobe, úraze,
 - odkupy,
 - anuitné výplaty,
 - bonusy z podielu na zisku,
 - platby v súvislosti s ďalšími pripoisteniami.
- ✓ platby na poistné plnenia, ktoré vzniknú poisťovateľovi pri poskytovaní zmluvných výhod, ktoré sú vyplácané v naturáliách (ak existujú),
- ✓ výdavky, ktoré vznikli pri plnení poistných záväzkov, ako napríklad: administratívne náklady, náklady na správu investícií, náklady na správu poistných udalostí, obstarávacie náklady, režijné náklady. Projekcia nákladov musí zahŕňať budúcu očakávanú infláciu.

Metóda projekcie peňažných tokov zahŕňa aj trhovú hodnotu zmluvných opcií a garancií súvisiacich s poistnými zmluvami.

Zmluvná opcia je definovaná ako právo na zmenu poistného plnenia, ktoré sa môže prijať na základe voľby vlastníka opcia (vo všeobecnosti poistníka) za vopred stanovených podmienok. Uplatnenie opcie záleží na rozhodnutí vlastníka, príkladmi opcií je:

- ✓ možnosť odkúpenia: poistník má právo úplne alebo čiastočne odkúpiť časť zmluvy a získať vopred definované poistné plnenie,
- ✓ uviedenie zmluvy do splateného stavu: poistník má právo prestať platiť poistné a zmeniť tak výšku poistnej sumy. Platby poistného sa v budúcnosti nesmú opätovne aktivovať (táto zmena je trvalá),

- ✓ možnosť dočasného neplatenia poistného: poistenec má právo čiastočne alebo úplne prestať platiť poistné, ale s možnosťou opätovného aktivovania platieb v budúcnosti,
- ✓ možnosť voľby plnenia prostredníctvom anuity: poistenec má právo vybrať si medzi vyplatením paušálnej dávky na prežitie alebo rentou pri vopred stanovenej minimálnej miere konverzie.
- ✓ možnosť zmeny zmluvy: poistník má právo zmeny z jednej zmluvy na inú za vopred daných podmienok a vo vopred stanovenom čase,
- ✓ možnosť predĺženia krytia: poistník má právo predĺžiť obdobie krytia po uplynutí pôvodnej zmluvy bez toho, aby predložil ďalšie dôkazy o zdraví,
- ✓ pripísanie podielu na výnosoch: za vopred definovaných podmienok sa klientovi pripíše podiel na výnosoch, ktorý má vopred uvedený vzorec výpočtu.

Finančná garancia sa uplatňuje, ak existuje možnosť odovzdania škody alebo získanie ďalších výhod v dôsledku vývoja finančných premenných (napr.: návratnosť investícií z portfólia základných aktív, výkonnosť indexov a pod.) V prípade garancií je spúšťačiaci mechanizmus automatický (mal by byť stanovený v podmienkach zmluvy) a teda nezávisí od rozhodnutia poistníka. V nasledujúcom zozname sú uvedené niektoré príklady bežných finančných garancií, ktoré bývajú uvedené v zmluvách životného poistenia:

- ✓ garantovaný investovaný kapitál: zahŕňa kapitálovú garanciu počiatočnej investície, zvyčajne vo výške stanoveného percentuálneho podielu. Toto je možné považovať za 0% záruku úrokových sadzieb (napr. garantovaný návrat investícií do podielových fondov (IŽP)),
- ✓ garantovaný minimálny výnos z investícií: je poskytnutá záruka na minimálny úrok (napr.: investičné poistenie s garantovaným minimálnym výnosom navýšené o variabilnú nezaručenú výšku podielu na zisku),
- ✓ technická úroková miera: technická rezerva sa zhodnocuje o započítanú technickú úrokovú mieru bez ohľadu na to aký finančný výnos spoločnosť dosiahla.

Ak sa očakáva, že na poistné zmluvy bude pripísaný podiel na výnosoch, toto rozdelenie zisku musí byť zahrnuté aj do projekcie peňažných tokov.

Nasledujúca tabuľka 5-6 predstavuje najlepši odhad záväzkov zo životného poistenia pred zaistením bez rizikovej prirážky k 31.12.2016.

Tabuľka 5-6: Rozdelenie najlepšieho odhadu rezerv v životnom poistení na skupiny činnosti

<i>Najlepší odhad záväzkov zo životného poistenia (v tis. Eur)</i>	Najlepší odhad záväzkov k 31.12.2015	Najlepší odhad záväzkov k 31.12.2016	rozdiel %
(29) Zdravotné poistenie podobné životnému	-1 336	-2 282	70,8%
(30) Poistenie s podielom na zisku	107 895	116 212	7,7%
(31) Investičné životné poistenie	111 587	123 636	10,8%
(32) Ostatné životné poistenie	-4 076	-4 289	5,2%
(33) Anuity plynúce z neživotných zmlúv (zdravie)	2 209	2 706	22,5%
(34) Anuity plynúce z neživotných zmlúv (život)	541	642	18,6%
SPOLU (pred zaistením)	216 820	236 624	9,1%

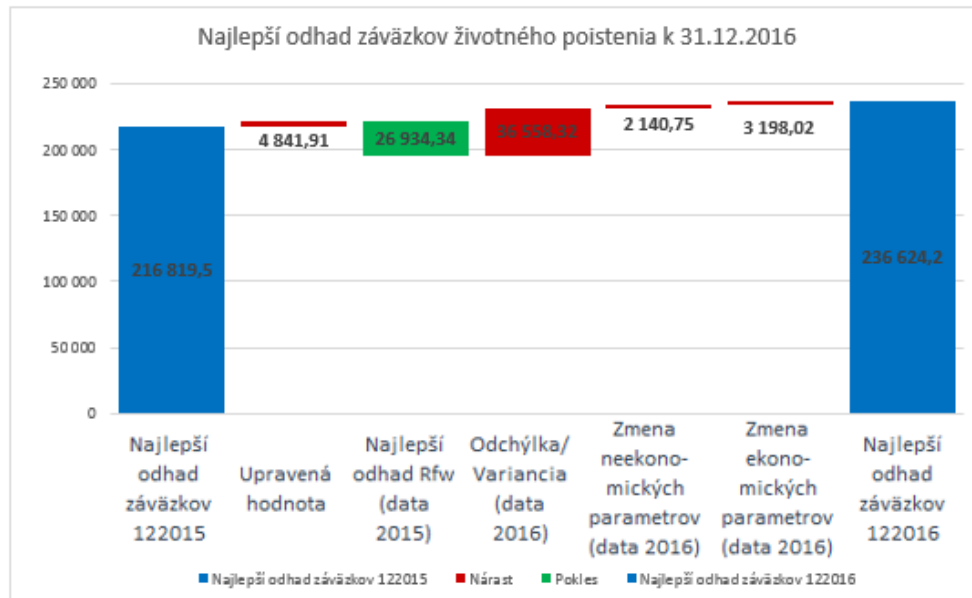
Medziročná zmena v najlepšom odhade záväzkov v životnom poistení je nárast o 19 804 tis. Eur čo predstavuje nárast 9% oproti roku 2015. Zmenu plne vysvetľuje nárast Investičného životného poistenia, kde pasíva vzrástli z dôvodu nových obchodov o 12 049 tis. Eur. Nárast najlepšieho odhadu záväzkov poistenia s podielom na zisku o 8 317 tis. Eur bol spôsobený poklesom úrokových mier na trhu. Ostatné zmeny vyplývajú zo zmeny ekonomických a neekonomických parametrov.

Analýza zmien najlepšieho odhadu technických rezerv životného poistenia

Najlepší odhad záväzkov vykázaný v predchádzajúcom období v roku 2015

- **Upravená hodnota najlepšieho odhadu** pre Najlepší odhad za rok 2015, napr. po zmenách v modeli vrátane opráv chýb z predchádzajúceho vykazovaného obdobia s modelom pre 2016
- **Roll forward (Rfw)** Predpokladaná hodnota Najlepšieho odhadu záväzkov vyplývajúca z portfólia aktívnych poistných zmlúv v roku 2015 ku koncu roka 2016 s predpokladmi za rok 2015
- **Odchýlka v roku 2016** predstavuje reálnu odchýlku skúsenosti správania produktov v portfóliu v porovnaní s predpokladanou hodnotou ku koncu roku 2016, a teda vyplýva z portfólia aktívnych poistných zmlúv v roku 2016 s predpokladmi pre rok 2015 s modelom pre rok 2016
- **Zmena neekonomických predpokladov** vyplývajúca z portfólia aktívnych poistných zmlúv v roku 2016 s neekonomickými predpokladmi roka 2016, ale s ekonomickými predpokladmi pre rok 2015 s modelom pre rok 2016
- **Zmena ekonomických predpokladov** vyplývajúca z portfólia aktívnych poistných zmlúv v roku 2016 s neekonomickými predpokladmi roka 2016, s ekonomickými predpokladmi pre rok 2016

Vysvetlenie dôležitých rozdielov záväzkov vykázaných v období v roku 2016

5.2.1.2. Najlepší odhad rezerv v neživotnom poistení

Rovnaké všeobecné zásady, ako sa uvádzajú pri výpočte technických rezerv v životnom poistení, sa uplatňujú aj v neživotnom poistení.

Pri neživotných záväzkoch sa pri projekcii budúcich peňažných tokov používajú tzv. "techniky podobné neživotnému poisteniu" t.j. nevychádza sa z biometrických parametrov.

Spoločnosť aplikuje výpočty, ktoré sú vykonané oddelene pre "rezervy na poistné" a "rezervy na poistné udalosti":

- ✓ **Rezervy na poistné** sa vzťahujú na poistné udalosti, ku ktorým dôjde v budúcnosti po dátume ocenenia, ale počas zostávajúceho obdobia platnosti (doba krytia) existujúcich poistných zmlúv, ktoré má poisťovňa v portfóliu v rámci zmluvných ohraničení.

Výpočet hrubého najlepšieho odhadu rezerv na poistné sa vzťahuje na:

- všetky očakávané budúce poistné pre existujúce zmluvy,
- všetky budúce platby poistného plnenia na existujúcich zmluvách z budúcich poistných udalostí vzniknutých po dátume oceňovania, ktoré sú poistené podľa platných zmlúv,
- výdavky (alokované a nealokované náklady na poistné plnenia, ako aj administratívne náklady na platné zmluvy, obstarávacie náklady, režijné náklady, náklady na správu investícií) súvisiace s vyššie uvedeným.

- ✓ **Rezervy na poistné udalosti**, ktoré už vznikli, ale ešte neboli vybavené, bez ohľadu na to, či boli pohľadávky vyplývajúce z týchto udalostí nahlásené alebo nie.

Obidva druhy rezerv sa počítajú podľa rôznych (štandardných) aktuárskych techník.

Rezerva na poistné je vypočítaná na základe predpokladu, že portfólio poistných zmlúv v určitej skupine činnosti (LoB) je dostatočne stabilné, takže nároky na poistné plnenia z minulosti môžu byť použité na odhadovanie pohľadávok, ktoré sa vyskytnú v budúcnosti. Tiež predpoklady týkajúce sa načasovania budúcich peňažných tokov sú založené na skúsenostiach z minulých poistných udalostí.

V prípade **rezerv na poistné udalosti** sa používajú rôzne techniky, v závislosti od výšky škôd/nárokov (malé, veľké a mimoriadne veľké škody). Odhad sa vykonáva pre tie pohľadávky, ktoré sa už vyskytli, ale ktoré neboli k dátumu oceňovania vybavené. Najlepší odhad rezerv na poistné udalosti zahŕňa aj rezervy na náklady na ich spracovanie (interné, ako aj na externé náklady).

Treba poznamenať, že rezervy na annuity (renty) vyplývajúce z neživotného poistenia, najmä poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, sú súčasťou životných technických rezerv.

Nasledujúca tabuľka 5-7 predstavuje najlepší odhad záväzkov z neživotného poistenia pred zaistením v súlade s údajmi v súvahe k 31.12.2016 a v súlade s výkazom S.17.01.02.

Tabuľka 5-7: Rozdelenie najlepšieho odhadu rezerv v neživotnom poistení na skupiny činnosti

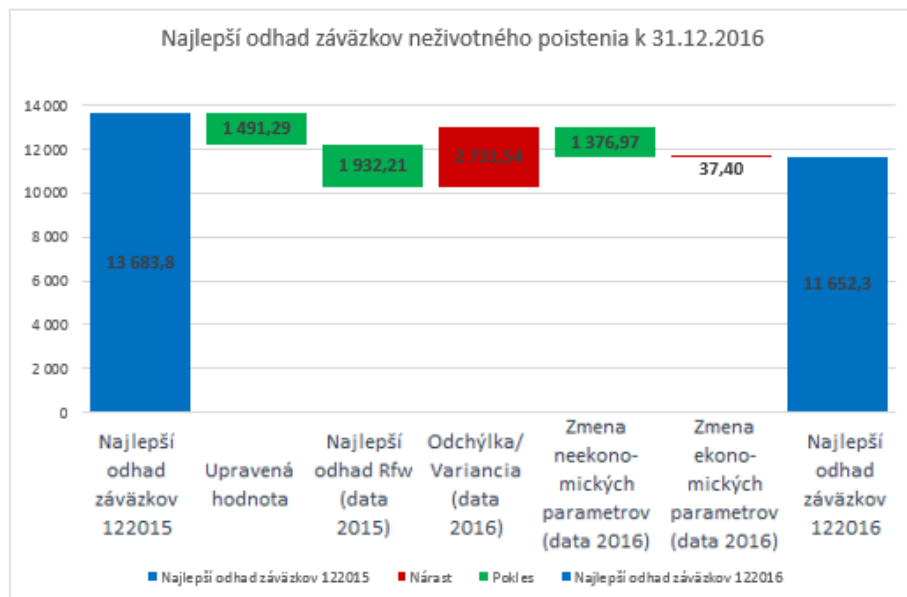
Najlepší odhad záväzkov z neživotného poistenia (v tis. Eur)	31.12.2015	31.12.2016	rozdiel %
(2) Poistenie zabezpečenia príjmu	503	379	-24,6%
(4) Poistenie zodp. za škodu spôs. prevádzkou motor. vozidla	6 744	4 702	-30,3%
(5) Ostatné poistenie motorových vozidiel	954	815	-14,6%
(6) Národné, letecké a dopravné poistenie	17	-27	-258,4%
(7) Poistenie proti požiaru a iným majetkovým škodám	4 362	4 561	4,6%
(8) Poistenie všeobecnej zodpovednosti	897	853	-4,9%
(9) Poistenie úveru a kaucie	0	0	
(10) Poistenie právnej ochrany	0	0	
(11) Asistenčné služby	227	401	76,8%
(12) Rôzne finančné straty	-19	-31	58,9%
SPOLU (pred zaistením)	13 684	11 652	-14,8%

Najlepší odhad záväzkov v neživotnom poistení bol vo výške 11 652 tis. Eur, jeho medziročná zmena bola pokles vo výške 2 032 tis. Eur čo predstavuje pokles -14,8% oproti roku 2015, pre poistenie

zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bol pokles o 2 042 tis Eur, spôsobený najmä korekciou v modeli pre budúce škody.

Ostatné zmeny sú nevýznamné.

Analýza zmien pre rezervy neživotného poistenia je uvedená v nasledujúcom grafe.

5.2.2. Oceňovanie podľa účtovnej závierky

Poistné rezervy predstavujú odhad súčasnej hodnoty nárokov poistencov voči poisťovni z titulu platných poistných zmlúv.

Spoločnosť vytvorila nasledovné poistné rezervy:

- rezerva na poistné budúcich období,
- rezervy na životné poistenie,
- rezerva na krytie rizika z investovania finančných prostriedkov v mene poistených,
- rezervy na poistné plnenia zo životného poistenia,
- rezervy na poistné plnenia z neživotného poistenia,
- rezerva na poistné prémie a zľavy,
- rezerva na neukončené riziká.

5.2.2.1. Rezerva na poistné budúcich období

Rezerva na poistné budúcich období sa tvorí pre zmluvy s pravidelným predpisom poistného a jej výška predstavuje nezaslúženú časť predpisu poistného vzťahujúceho sa na budúce obdobia. Táto rezerva sa stanovuje ako súčet rezerv vypočítaný týmto spôsobom pre jednotlivé zmluvy metódou „pro rata temporis“. V poisteniach s kapitálovou hodnotou a investičných životných poisteniach je časovo rozlíšená len nerezervotvorná časť poistného (poistné po odpočítaní rezervotvornej zložky), pretože rezervotvorná časť celého poistného je tvorená v rezerve na životné poistenie, resp. rezerve na krytie rizika z investovania finančných prostriedkov v mene poistených.

5.2.2.2. Rezervy na životné poistenie

Rezervy na životné poistenie vytvorené Spoločnosťou sú nasledovné:

Individuálna rezerva na životné poistenie je tvorená zo sporiacej časti poistného a z priznaných podielov na prebytkoch, je evidovaná individuálne k príslušným zmluvám životného poistenia. Táto rezerva nie je zillmerizovaná, k zillmerizácii dochádza až v okamihu výplaty odkupnej hodnoty, resp. pri redukcii poistnej doby. Výnimku tvoria zmluvy produktov Spektrum a KZP Komplet, kde sa obstarávacie náklady umoria v prvých 2 rokoch poistenia vo forme alokačných poplatkov a rezervu tvoria

nezáporné kapitálové hodnoty. Rezerva v sebe zahŕňa kapitálové hodnoty jednotlivých poistných zmlúv kapitálového životného poistenia vrátane pripísaných podielov na prebytkoch z minulých rokov, ako aj z bežného roka, akumulované mimoriadne poistné a akumulovaný podiel na zisku poistení s kolektívnou rezervou (eviduje sa individuálne ku každej poistnej zmluve). Rezerva v sebe zahŕňa aj teoretické dotácie do kapitálových hodnôt z dlžných nezaplatených predpisov poistného.

Kolektívna rezerva na životné poistenie s podielom na zisku je rezerva tvorená jednak zillmerizovanými rezervami produktov životného poistenia s kolektívnou rezervou a jednak rezervou na už vyplácané starobné dôchodky (vrátane nákladov na výplatu dôchodkov).

Kolektívna rezerva na životné poistenie bez podielu na zisku. Ide o súbor rezerv vypočítavaných poistno-matematickými metódami, ktoré majú charakter prospektívnych rezerv, ktoré nezakladajú nárok klienta na podiele na prebytkoch. Sú určené na pokrytie budúcich záväzkov poisťovne vyplývajúcich z oslobodenia od platenia poistného v dôsledku invalidity, vážnej choroby a úmrtia zaopatrovateľa, z vyplácania pozostalostných dôchodkov a z vyplácania dočasnej renty. Ďalej sú v tejto rezerve zahrnuté poistno-matematické rezervy rizikového poistenia pre prípad smrti, rizikového pripoistenia pre prípad smrti a vážnej choroby, pre prípad smrti s klesajúcou poistnou sumou, pre prípad invalidity, pre prípad hospitalizácie, pre prípad práceneschopnosti, pre prípad dočasnej renty a poistno-matematické rezervy určené na pokrytie zvýšeného rizika úmrtia a vážnej choroby tých klientov, u ktorých bola stanovená riziková prirážka.

Rezerva na podiel na zisku. Ide o rezervu na predpokladané podiely na zisku za dané obdobie.

Rezerva na poistenie dlžníkov. Ide o rezervu počítanú pre produkty skupinového bankopoistenia. Pre výpočet bol zvolený retrospektívny prístup k výpočtu (uplatňujúci princíp opatrnosti) a pre zjednodušenie kolektívny prístup.

Deficitná rezerva. Spoločnosť vytvára deficitnú rezervu z dôvodu, aby technické rezervy poisťovne boli dostatočné na úhradu záväzkov poisťovne voči poisteným. Deficitná rezerva je vypočítaná ako kladný rozdiel medzi trhovo ocenenými záväzkami vyplývajúcimi z uzatvorených poistných zmlúv životného poistenia a súčtom technických rezerv vzťahujúcich sa k poistným zmluvám životného poistenia ocenených pomocou poistno-matematických predpokladov 1. rádu. Na základe testu primeranosti rezerv k 31. decembru 2016 a 2015 nevznikla potreba vytvárania deficitnej rezervy. K 31. decembru 2016 je konečný zostatok deficitnej rezervy 0 EUR.

5.2.2.3. Rezerva na krytie rizika z investovania finančných prostriedkov v mene poistených

Rezerva na krytie rizika z investovania finančných prostriedkov v mene poistených sa tvorí v životnom poistení, kde ekonomické riziko premenlivosti výnosov alebo rastu investovaných prostriedkov nesie výlučne osoba, ktorá uzavrela s poisťovňou poistnú zmluvu o investičnom životnom poistení. Táto technická rezerva je určená ako aktuálna hodnota finančných prostriedkov investovaných v mene poistených za všetky takéto poistné zmluvy v životnom poistení.

5.2.2.4. Rezervy na poistné plnenia zo životného poistenia

Rezervy na poistné plnenia v životnom poistení sa vytvárajú na poistné udalosti do konca bežného účtovného obdobia nahlásené a nevybavené („RBNS“) a poistné udalosti vzniknuté a do konca bežného účtovného obdobia nenahlásené („IBNR“).

Výška RBNS sa určí ako súhrn rezerv vypočítaných pre jednotlivé poistné udalosti a zahŕňa predpokladané náklady spojené s vybavením poistných udalostí.

Výška IBNR sa stanovuje na základe metódy „reťazového rebríka“ pre úrazové pripoistenie (riziká: denné odškodné a smrť následkom úrazu), poistenie spotrebných úverov a leasingu (riziká: smrť, invalidita) a pre riziká smrti, vážnej choroby a oslobodenia platenia od poistného. Pre riziko trvalých následkov sa IBNR stanovuje na základe metódy očakávaného škodového percenta.

Pre ostatné riziká sa IBNR stanovuje (kvôli neexistencii historických dát) ako súčet 3-mesačných rizikových poistných jednotlivých zmlúv.

Pre produkty skupinového bankopoistenia (okrem poistenia spotrebných úverov a leasingu) sa IBNR tvorí ako súčet 1-mesačného rizikového poistného pre kryté riziká (smrť, invalidita) a 3-mesačných rizikových poistných pre kryté riziká (práceschopnosť).

5.2.2.5. *Rezervy na poistné plnenia z neživotného poistenia*

Rezervy na poistné plnenia v neživotnom poistení sa vytvárajú na poistné udalosti do konca bežného účtovného obdobia nahlásené a nevybavené („RBNS“) a poistné udalosti vzniknuté a do konca bežného účtovného obdobia nenahlásené („IBNR“).

Rezervy na poistné plnenia sú vypočítané ako súhrn rezerv stanovených pre jednotlivé poistné udalosti, navýšené o kvalifikovaný odhad očakávaných dodatočných plnení. Rezerva zahŕňa aj všetky predpokladané náklady spojené s vybavením poistných udalostí a je znížená o predpokladanú výšku vymáhateľných pohľadávok.

RBNS sa vykazuje pri registrácii poistnej udalosti vo výške očakávaného plnenia. RBNS rezerva zahŕňa aj všetky predpokladané náklady spojené s likvidáciou poistných udalostí. RBNS rezerva na poistné plnenie vo forme anuitnej renty sa tvorí na základe poistno-matematických metód.

Pre kvalifikovaný odhad výšky IBNR rezerv sa používajú nasledovné matematicko-štatistické metódy:

- **metóda očakávaného škodového percenta** - používa sa v prípade produktov s nedostatočnou históriou a povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla
 - **metóda „reťazového rebríka“** - používa sa v prípade produktov s dostatočnou históriou.
- IBNR pre prípad straty zamestnania sa tvorí ako súčet rizikového poistného za posledné tri mesiace.

5.2.2.6. *Rezerva na neukončené riziká*

Rezerva na neukončené riziká sa tvorí, ak predpísané poistné, ktoré sa vzťahuje na budúce účtovné obdobie, nie je dostatočné na krytie všetkých poistných plnení z poistných udalostí a nákladov, ktoré nastanú v budúcom období a vzťahujú sa na platné poistné zmluvy.

5.3. Iné záväzky

Iné záväzky predstavujú aktuálne záväzky poisťovne, ktoré vznikli v dôsledku minulých udalostí, vysporiadaním ktorých sa očakáva úbytok vlastných zdrojov poisťovne. Medzi záväzky, iné ako technické rezervy, patria:

1. záväzky vyplývajúce z poistenia a záväzky voči sprostredkovateľom,
2. záväzky vyplývajúce zo zaistenia,
3. záväzky nevyplývajúce z poistenia a zaistenia (napr. záväzky z dodávateľsko-odberateľských vzťahov),
4. zamestnanecké požitky,
5. odložený daňový záväzok.

Oceňovanie záväzkov v poisťovni je konzistentné s metódami stanovenými v Medzinárodných účtovných štandardoch, ktoré Komisia prijala v súlade s nariadením (ES) č. 1606/2002, okrem prípadu, keď sa vyžaduje používanie špecifickej metódy oceňovania vo vzťahu k záväzku alebo keď je umožnené používať metódy založené na metóde oceňovania, ktorú používa Spoločnosť na zostavenie svojej účtovnej závierky.

Podstatná časť spomenutých záväzkov predstavujú krátkodobé záväzky nakoľko ich splatnosť je do dvanástich mesiacov od súvahového dňa. Ocenenie zamestnaneckých požitkov je rozpísané v poznámkach k účtovnej závierke.

Suma ostatných záväzkov iných ako sú technické rezervy predstavuje iba 3,5 % z celkovej hodnoty pasív. Rozdiel v oceňovaní záväzkov iných ako technických rezerv v poisťovni podľa účtovnej závierky a podľa pravidiel pre oceňovania na účely solventnosti sa týka ocenenia odloženého daňového záväzku, ktorý k 31.12.2016 bol vykázaný vo výške 5 403 tis. Eur, viď tabuľku 5-8.

Tabuľka 5-8: Rozdiely v ocenení v účtovnej závierke a pre účely solventnosti k 31. decembru 2016

(tis. Eur)	Hodnota pre solventnosť	Účtovná hodnota	Rozdiel
Odložená daň - pasíva	5 403	257	5 146
Celkom za pasíva	5 403	257	5 146

5.4. Alternatívne metódy oceňovania

V prípade oceňovania aktív sa pre väčšinu cenných papierov používajú kótované trhové ceny založené na kritériách pre aktívne trhy a oceňujú sa v zmysle Medzinárodných účtovných štandardov. Tieto cenné papiere sú oceňované modelom „Marked to market“ ako aktíva úrovne 1.

Pre ostatné cenné papiere, ktoré nie sú ocenené kótovanými cenami na aktívnom trhu, sa používajú interné oceňovacie modely založené na pozorovateľných parametroch trhových premenných, a sú definované ako aktíva úrovne 2.

Nelikvidné vládne a podnikové cenné papiere sú oceňované interným modelom diskontovaných peňažných tokov za využitia základnej úrokovej krivky a úrokových rozpätí, ktoré je určené na základe parametrov podobných dlhopisov, pre ktoré existuje kotácia trhovej ceny.

Slovenské hypotekárne záložné listy, termínované vklady a zmenky sú oceňované na základe interných modelov a v súlade s internými pravidlami a metodológiou pre finančné nástroje.

Všetky aktíva poisťovne k dátumu 31.12.2016 spadali do úrovne aktív 1 alebo do úrovne 2.

5.5. Ďalšie informácie

V júli 2014, IASB vydala štandard IFRS 9 na klasifikáciu a oceňovanie finančných nástrojov, ktorý nahrádza požiadavky súčasného štandardu IAS 39 (Finančné nástroje: Vykazovanie a oceňovanie). IFRS 9 je platný od 1. januára 2018. Spoločnosť má v súvislosti s IFRS 9 rozbehnutý projekt, ktorý je riadený jej materskou spoločnosťou KBC. V roku 2016 prešiel tento projekt z plánovacej fázy na implementačnú, ktorá pokračuje aj v roku 2017.

Klasifikácia a oceňovanie finančných aktív podľa IFRS 9 závisí od konkrétneho obchodného modelu a charakteristík zmluvných peňažných tokov finančných aktív. Spoločnosť je vo fáze, kedy sú identifikované, zanalyzované a zdokumentované všetky obchodné modely, ako aj do značnej miery stanovené charakteristiky zmluvných peňažných tokov.

6. Riadenie kapitálu

Spoločnosť je v súlade s novými legislatívnymi pravidlami pre výšku kapitálovej primeranosti pre účel solventnosti, nového regulačného rámca pre poisťovateľov v Európe, ktorý bol zavedený 1. januára 2016. Tieto požiadavky kapitálovej primeranosti sú založené na štandardnom vzorci, ktorý vychádza z princípov založených na riziku, ktorým je spoločnosť vystavená, a kedy sa aplikujú parametre dané reguláciou. Cieľom regulácie Solventnosť II je implementovať požiadavky na solventnosť, ktoré lepšie zohľadňujú riziká, ktorým čelia spoločnosti, a zaviesť systém dohľadu, ktorý je konzistentný vo všetkých členských štátoch EÚ.

Minimálny ukazovateľ solventnosti požadovaný regulátorom predstavuje 100%. Vyjadrenie rizikového apetítu poisťovne definuje interný vyšší cieľ ukazovateľa solventnosti na úrovni 160%.

Proces riadenia kapitálu sa zameriava na dosiahnutie optimálnej rovnováhy medzi regulačnými požiadavkami, názormi ratingových agentúr, očakávaniami trhu a manažérskymi ambíciami. Ide o kľúčový proces riadenia, ktorý súvisí so všetkými rozhodnutiami o úrovni a zložení kapitálu.

Dôležitým procesom v kontexte zabezpečenie postačujúcej kapitálovej primeranosti je ročný cyklus plánovania (APC), kedy sa analyzuje kapitálová primeranosť s výhľadom do budúcnosti. Cieľom tohto ročného procesu je vytvoriť integrovaný trojročný plán, v ktorom sa spoločne zohľadňuje stratégia poisťovne, financie, investície a požadovaný kapitál. Počas procesu plánovania sa určuje aj rizikový apetít poisťovne ako systém vyjadrení a postojov predstavenstva poisťovne voči želaným a neželaným rizikovým expozíciám a stanovením limitov rizika na úrovni subjektu.

Spoločnosť vykonáva vlastné posúdenie rizík a solventnosti v súlade s požiadavkami zákona o poisťovníctve a delegovaných nariadení. Cieľom vlastného posúdenia rizík a solventnosti je monitorovať a zabezpečiť, aby sa podnikanie riadilo zdravým a obozretným spôsobom, a aby spoločnosť bola primerane kapitalizovaná z hľadiska jej rizikového profilu a kvality prostredia riadenia rizík a vnútorných kontrol. Proces vlastného posúdenia rizík a solventnosti vo veľkej miere čerpá zo "základných procesov riadenia rizika" a zahŕňa proces tvorby strategického plánu, nastavenie apetítu voči riziku a prebiehajúce podnikateľské aktivity, procesy riadenia rizika a kapitálu. Ak je to potrebné, tieto procesy sa zlepšujú tak, aby zohľadňovali osobitnú povahu poisťovacích činností a spĺňali požiadavky európskej smernice Solventnosť II.

6.1. Vlastné zdroje

Celkové použiteľné vlastné zdroje pre účel solventnosti predstavovali 70 502 tis. Eur, čo je hodnota už po úprave o korekciu volatility 1 290 tis. Eur a očakávanej výplate dividendy. V roku 2016 sa použiteľné vlastné zdroje znížili o 5 988 tis. Eur o 7,9 %.

Použiteľné vlastné zdroje vychádzajú z vlastného kapitálu akcionárov, ktoré sa upravujú o rozdiely v oceňovacích metódach pre účely solventnosti a účtovnými pravidlami. Hodnoty sú uvedené vo výkaze S.23.01.01. Pohyby precenenia počas roka sú vysvetlené rozdielmi v rezerve z precenenia a vplyvu koeficienta volatility. Rezerva z precenenia bola vo výška 42 121 tis. Eur a počas roka 2016 sa znížila o 3 213 tis. Eur. Korekcia volatility sa znížila počas roka o 1 486 Eur z dôvodu nízkych kreditných rozpätí na finančných trhoch.

Tabuľka 6-1: Použiteľné vlastné zdroje pre účel solventnosti vrátane korekcie volatility

Solventnosť (tis. Eur)	31.12.2015	31.12.2016
Základné imanie	27 816	27 816
Emisné ážio	564	564
Rezerva z precenenia	45 334	42 121
Celkové použiteľné vlastné zdroje bez korekcie volatility *	73 714	69 212
Koeficient Volatility (VA)	2 776	1 290
Celkové použiteľné vlastné zdroje vrátane korekcie volatility	76 490	70 502

6.2. Vysvetlenie materiálnych rozdielov vo vlastnom kapitáli

Vysvetlenie významných rozdielov v oceňovaní vlastného kapitálu vykazaného v účtovníctve a vypočítaných pre účely solventnosti sú uvedené v Tabuľkách 6-2 a 6-3.

Tabuľka 6-2: Vlastný kapitál uvedený v účtovnej závierke

Účtovná závierka (tis. Eur)	31.12.2015	31.12.2016	Rozdiel	Rozdiel %
Základné imanie	27 816	27 816	0	0,0%
Emisné ážio	564	564	0	0,0%
Zákonný rezervný fond	5 563	5 563	0	0,0%
Oceňovacie rozdiely dlhopisov na predaj	15 726	16 006	280	1,8%
Zisk minulých rokov	8 935	10 067	1 132	12,7%
Vlastné imanie vykazané v účtovníctve	58 604	60 016	1 412	2,4%

Vlastné imanie vykazané v účtovníctve v roku 2016 bol 60 016 tis. Eur a počas roka 2016 sa zvýšilo o 1 412 tis. Eur z dôvodu zvýšenia nerozdeleného zisku z minulých rokov.

Tabuľka 6-3: Vlastný kapitál pre účely solventnosti

Solventnosť (tis. Eur)	31.12.2015	31.12.2016	Rozdiel	Rozdiel %
Vlastné imanie	58 604	60 016	1 412	2,4%
Dividendy	-7 741	-8 873	-1 132	14,6%
Dlhodobý nehmotný majetok	-2 084	-1 984	100	-4,8%
Oceňovacie rozdiely dlhopisov držaných	11 311	11 670	359	3,2%
Oceňovacie rozdiely technických záväzkov	20 404	14 054	-6 349	-31,1%
Ostatné (odložená daň)	-6 780	-5 671	1 108	-16,3%
Celkové použiteľné vlastné zdroje pre účel solventnosti bez korekcie volatility	73 714	69 212	-4 502	-6,1%
Korekcia volatility	2 776	1 290	-1 486	-53,5%
Celkové použiteľné vlastné zdroje pre účel solventnosti s korekciou volatility	76 490	70 502	-5 988	-7,8%

Vlastný kapitál vykazaný pre účely solventnosti v roku 2016 bol 70 502 tis. Eur a počas roka 2016 poklesol o 5 988 tis. Eur, hlavný pokles bol spôsobený zmenou oceňovacích rozdielov technických záväzkov spôsobený poklesom úrokových mier, ako aj zmenou v technických parametroch.

Hlavné oceňovacie rozdiely medzi kapitálom vykazaným v účtovníctve a kapitálom vykazaným na účel solventnosti je započítanie oceňovacích rozdielov pre dlhopisy držané do splatnosti, oceňovacie rozdiely

technických rezerv a rozdiel v odloženej dane vyplývajúcej z týchto oceňovacích rozdielov, je odpočítaná plánovaná dividenda v súlade s Politikou kapitálovej adekvátnosti poisťovne.

6.3. Základné vlastné zdroje klasifikácia podľa tried

Základné vlastné zdroje poisťovne k 31.12.2016 predstavovali 70 502 tis. Eur. Najväčšiu časť tvorí rezerva z precenenia. Výška použiteľných základných vlastných zdrojov na krytie kapitálovej požiadavky na solventnosť ako aj výška použiteľných základných vlastných zdrojov na krytie minimálnej kapitálovej požiadavky je identická. Všetky položky vlastných zdrojov sú klasifikované v Triede 1.

Tabuľka 6-4: Základné vlastné zdroje rozdelenie do tried

tis. Eur	Spolu	Trieda 1 - neobmedzené	Trieda 1 - obmedzené	Trieda 2	Trieda 3
Kapitál v kmeňových akciách (bez odpočítania vlastných akcií)	27 816	27 816		-	
Emisné ážio súvisiace s kapitálom v kmeňových akciách	564	564		-	
Podriadené účty členov vzájomného poisťovacieho spolku	-		-	-	-
Prebytočné zdroje	-	-			
Rezerva z precenenia	42 121	42 121			
Suma zodpovedajúca hodnote čistých odložených daňových pohľadávok	-				-
Iné položky vlastných zdrojov schválené orgánom dohľadu ako základné vlastné zdroje, ktoré neboli uvedené vyššie	-	-	-	-	-
Celkové základné vlastné zdroje po odpočtoch	70 502	70 502	-	-	-

Poisťovňa nepoužíva žiadne dodatkové vlastné zdroje.

6.4. Kapitálová požiadavka na solventnosť a minimálna kapitálová požiadavka

Kapitálová požiadavka sa v štandardnom vzorci vypočítava z rôznych modulov rizika, poisťovňa používa moduly pre trhové riziko, riziko zlyhania protistrany, upisovacie riziko životného poistenia, upisovacie riziko zdravotného poistenia, upisovacie riziko neživotného poistenia na výpočet základnej kapitálovej požiadavky (tzv. BSCR). Pretože dochádza k prekryvaniu rizík medzi rôznymi modulmi, diverzifikácia znižuje výšku požadovaného kapitálu, ktorý je nižší než pre súčet jednotlivých modulov rizík. Na výpočet celkovej kapitálovej požiadavky je potrebné pridať tri ďalšie komponenty modul pre operačné riziko a pridať úpravu zohľadňujúcu kapacitu technických rezerv absorbovať straty, a úpravy zohľadňujúcej kapacitu odložených daní absorbovať straty.

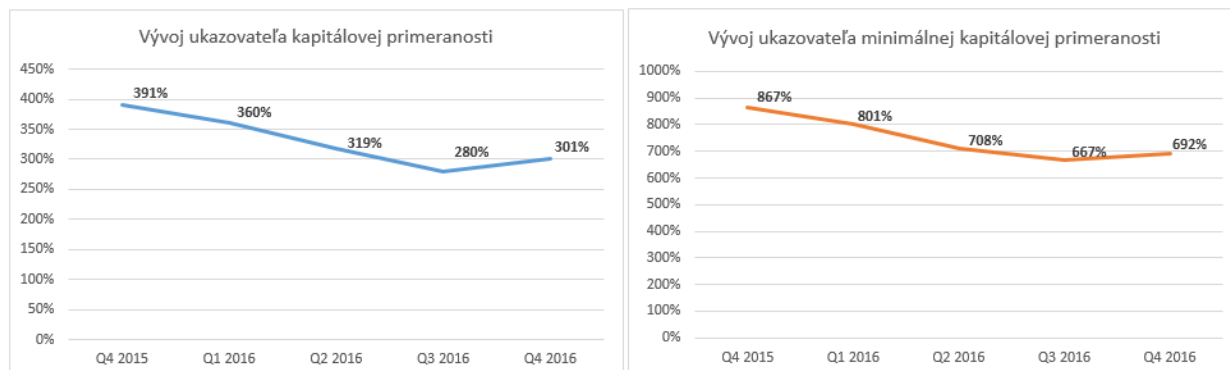
Tabuľka 6-5: Kapitálová požiadavka na solventnosť a minimálna kapitálová požiadavka

tis. Eur	Ukazovateľ solventnosti s korekciou volatility		Ukazovateľ solventnosti bez korekcie volatility	
	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016
Použiteľné vlastné zdroje	76 490	70 502	73 798	69 212
Kapitálová požiadavka na solventnosť	19 599	23 450	20 110	23 771
Ukazovateľ solventnosti	391%	301%	367%	291%
Použiteľné vlastné zdroje pre minimálnu solventnosť	76 490	70 502	73 798	69 212
Minimálna kapitálová požiadavka na solventnosť	8 820	10 184	9 050	10 234
Ukazovateľ minimálnej solventnosti	867%	692%	815%	676%

Celkové použiteľné vlastné zdroje určené na splnenie kapitálovej požiadavky na solventnosť predstavujú 70 502 tis. Eur, čo vedie k ukazovateľu solventnosti vo výške 301%. Tento ukazovateľ je značne nad požadovaným minimom 100%. Ukazovateľ minimálnej kapitálovej primeranosti bol vo výške 692%.

Pokles ukazovateľa solventnosti sa v roku 2016 zmenil z nasledujúcich dôvodov:

- ✓ pokles úrokových mier na finančných trhoch negatívne ovplyvnil hodnotu ukazovateľa solventnosti. Nižšie úrokové miery zvyšujú trhovú hodnotu technických záväzkov, čo spôsobuje znižovanie hodnoty použiteľných vlastných zdrojov pre potreby kapitálovej požiadavky,
- ✓ technické zmeny ako sú úpravy parametrov a modelov použitých na výpočet technických rezerv ako aj požadovaného kapitálu.

Významné zmeny kapitálovej požiadavky a minimálnej kapitálovej požiadavky sú zobrazené prostredníctvom ukazovateľov kapitálovej primeranosti a minimálnej kapitálovej primeranosti za štvrťroky roku 2016. Hlavné dôvody sú:

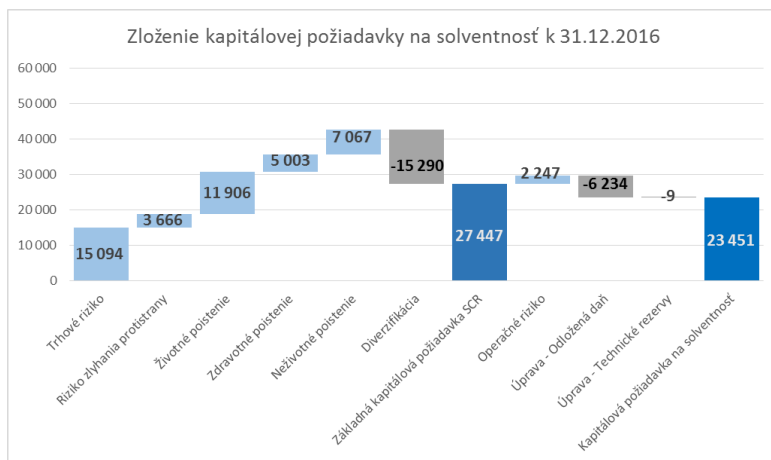
- ✓ **Q4 2015-Q1 2016:** zníženie ukazovateľa solventnosti na 360% a minimálneho ukazovateľa na 801% najmä v dôsledku nižších úrokových sadzieb a kvality údajov v technických rezervách,
- ✓ **Q1 2016-Q2 2016:** zníženie ukazovateľa solventnosti na 319% a minimálneho ukazovateľa na 708% najmä v dôsledku nižších úrokových sadzieb a pridaním pravdepodobnosťou váženého ocenenia finančných opcí a garancií,
- ✓ **Q2 2016-Q3 2016:** zníženie ukazovateľa solventnosti na 280% a minimálneho ukazovateľa na 667% najmä v dôsledku doplnenia koncentračného rizika voči bankám skupiny KBC, rozhodnutie prijaté na úrovni skupiny KBC,
- ✓ **Q3 2016-Q4 2016:** zvýšenie ukazovateľa solventnosti na 301% a minimálneho ukazovateľa na 692% najmä v dôsledku zvýšenia úrokových sadzieb, ktoré bolo čiastočne vykompenzované zmenou neekonomických predpokladov.

Tabuľka 6-6: Vývoj Kapitálovej požiadavky na solventnosť

tis. EUR	31.12.2015	31.12.2016	Rozdiel	Rozdiel %
Upisovacie riziko neživotného poistenia	6 597	7 067	470	7,1%
Upisovacie riziko zdravotného poistenia	4 259	5 003	745	17,5%
Upisovacie riziko životného poistenia	10 824	11 906	1 083	10,0%
Trhové riziko	11 098	15 094	3 996	36,0%
Riziko zlyhania protistrany	3 546	3 666	120	3,4%
Operačné riziko	2 156	2 247	91	4,2%
Kapitálová požiadavka na solventnosť pred diverzifikáciou	38 480	44 984	6 504	16,9%
Diverzifikácia	-13 352	-15 290	-1 939	14,5%
Úprava zohľadňujúca kapacitu technických rezerv a odložených daní absorbovať straty	-5 529	-6 243	-714	12,9%
Kapitálová požiadavka na solventnosť po diverzifikácii	19 599	23 451	3 851	19,7%

Ako vidno v Tabuľka 6-6, vo všetkých rizikových moduloch sa hodnota požadovaného kapitálu zvýšila. Celková hodnota požadovaného kapitálu na solventnosť sa zvýšila o 3 851 tis. Eur, čo je o 19,7 %. K tomu prispel najmä nárast výšky kapitálu pre trhové riziko vo výške 3 996 tis. Eur o 36 % z dôvodu uplatnenia kapitálovej požiadavky na riziko koncentrácie voči bankovým subjektom KBC skupiny. V minulosti sa neuplatňovala požiadavka na tento kapitál na základe rozhodnutia skupiny, ktoré sa konzistentne aplikovalo pre všetky poisťovacie spoločnosti KBC. Kapitál pre riziko životného poistenia sa zvýšil v dôsledku poklesu úrokových mier na trhu, čo spôsobilo nárast kapitálovej požiadavky pre poistné zmluvy s citlivosťou na pokles úrokových mier o 1 083 tis. Eur. Ostatné zmeny sú spôsobené rastom portfólia poisťovne a nie sú významné. Údaje sú uvedené vo výkaze S.25.01.21.

Zvýšenie hodnoty úpravy zohľadňujúcej kapacitu odloženej dane absorbovať straty je čiastočne kompenzovaná znížením daňovej sadzby pre právnické osoby od roku 2017.

Uvedený graf zobrazuje hlavné zložky požadovaného kapitálu, modul pre trhové riziko je jednoznačne najväčším prispievateľom do kapitálovej požiadavky. Na druhej priečke je modul pre riziko upisovania životného poistenia, na tretej modul upisovacieho rizika neživotného poistenia. Treba poznamenať, že celková kapitálová požiadavka pre moduly rizika upisovania predstavuje 56% základného kapitálu pred diverzifikáciou.

Tabuľka 6-7: Minimálna kapitálová požiadavka

	31.12.2015	31.12.2016	rozdiel	rozdiel%
Lineárna minimálna kapitálová požiadavka	9 608	10 184	576	6,0%
Minimálna kapitálová požiadavka	8 820	10 184	1 365	15,5%

Tabuľka 6-8: Minimálna kapitálová požiadavka pre životné a neživotné poistenie

	životné poistenie				neživotné poistenie			
	31.12.2015	31.12.2016	rozdiel	rozdiel%	31.12.2015	31.12.2016	rozdiel	rozdiel%
Lineárna minimálna kapitálová požiadavka	6 074	6 512	438	7,2%	3 533	3 672	139	3,9%
Minimálna kapitálová požiadavka	5 576	6 512	936	16,8%	3 700	3 700	0	0,0%

Minimálna kapitálová požiadavka bola 10 184 tis. Eur a je stanovená ako lineárna kombinácia životného 6 512 tis. Eur a neživotného poistenia 3 672 tis. Eur.

Spoločnosť nepoužíva vo výpočte kapitálovej požiadavky žiadne zjednodušené výpočty pre moduly a podmoduly rizika v štandardnom vzorci ani žiadne špecifické parametre podniku.

Spoločnosť nevyužíva v procese výpočtu požadovaného kapitálu v podmodule pre akciové riziko prístup založený na durácii.

6.5. Rozdiely medzi štandardným vzorcom a použitými vnútornými modelmi

Poisťovňa sa rozhodla používať na výpočet kapitálovej požiadavky podľa zákona o poisťovníctve štandardný vzorec bez povolených zjednodušení. Poisťovňa nepoužíva vnútorný model vytvorený pre účely solventnosti. Z tohto dôvodu sa neuvádzajú žiadne ďalšie informácie.

6.6. Dodržiavanie minimálnej kapitálovej požiadavky a zásadné nedodržanie kapitálovej požiadavky

Poisťovňa počas roka 2016 nepretržite spĺňala podmienky minimálnej kapitálovej požiadavky a dodržiavala všetky zásadné požiadavky kapitálovej primeranosti vyplývajúce zo štandardnej kapitálovej požiadavky, preto sa neuvádzajú žiadne ďalšie informácie.